

**VVPRbis en de liquidatiereserve in
Belgische kmo-vennootschappen:
een juridisch-fiscale analyse van
winstuitkeringen onder invloed van
recente wetswijzigingen**

**Een vergelijkende studie van de
toepassingsvoorwaarden, fiscale
behandeling en praktische gevolgen voor de
aandeelhouder**

Scriptie ingediend door

Mohammed Al-Takriti

Tot het verwerven van het diploma van

Bachelor in het Bedrijfsmanagement
Afstudeerrichting Accountancy-Fiscaliteit

Stagementor

Lina Schroven

Stagebegeleider UCLL

Brigitte Coelmont

Academiejaar

2025-2026

VOORWOORD

Deze bachelorscriptie werd geschreven in het kader van de opleiding Accountancy-Fiscaliteit aan UC Leuven-Limburg. Het onderwerp van deze scriptie sluit aan bij de actuele fiscale praktijk en de nood aan duidelijke richtlijnen voor Belgische kmo-vennootschappen bij de keuze van een fiscaal optimale dividenduitkering.

Graag wil ik mijn stagebegeleider, docenten en iedereen bedanken die mij heeft ondersteund tijdens het schrijven van deze bachelorscriptie. In het bijzonder dank ik mevrouw Brigitte Coelmont voor de begeleiding, feedback en ondersteuning tijdens dit proces.

Ook dank ik mijn collega's op mijn stageplaats, PwC Hasselt, voor hun input en bijdrage aan deze scriptie.

SAMENVATTING

Deze bachelorscriptie onderzoekt de invloed van recente en toekomstige fiscale wetswijzigingen op de keuze tussen het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve als systemen voor fiscaal gunstige winstuitkeringen binnen Belgische kmo-vennootschappen. Beide regimes werden ingevoerd om ondernemerschap en kapitaalvorming te stimuleren door een gunstigere fiscale behandeling van dividenden mogelijk te maken. Hoewel zij hetzelfde doel nastreven, verschillen zij fundamenteel op het vlak van toepassingsvoorwaarden, fiscale techniek, wachttermijnen, flexibiliteit en impact op de aandeelhouder. De centrale onderzoeksvraag luidt hoe recente en aankondigde fiscale hervormingen de relatieve aantrekkelijkheid van beide regimes beïnvloeden en welke gevolgen dit heeft voor de dividendpolitiek van Belgische kmo-vennootschappen.

Voor het onderzoek werd gebruikgemaakt van een kwalitatieve onderzoeksmethode gebaseerd op desk research. Aan de hand van wetgeving, rechtsleer, fiscale vakliteratuur en administratieve bronnen werd eerst het algemene Belgische fiscale kader inzake dividenden onderzocht. Vervolgens werden het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve afzonderlijk geanalyseerd, met bijzondere aandacht voor hun toepassingsvoorwaarden, fiscale behandeling, voordelen, nadelen en praktische aandachtspunten. Tot slot werden beide systemen met elkaar vergeleken in het licht van recente en toekomstige wetswijzigingen.

Uit het onderzoek blijkt dat de keuze tussen VVPRbis en de liquidatiereserve sterk afhankelijk is van de concrete situatie van de vennootschap en haar aandeelhouders. Het VVPRbis-stelsel biedt het voordeel dat geen voorafgaande afzonderlijke belasting verschuldigd is en laat, na het doorlopen van de wettelijke wachttermijn, een dividenduitkering toe aan een verlaagd tarief van roerende voorheffing (vorige basistarief van 15%). De liquidatiereserve vereist daarentegen een onmiddellijke afzonderlijke aanslag van 10 procent, waarna de reserve na een wachttermijn van vijf jaar kon worden uitgekeerd met een aanvullende roerende voorheffing van 5 procent.

Daarnaast toont het onderzoek aan dat recente fiscale hervormingen een belangrijke invloed hebben op de toekomstige afweging tussen beide systemen. Met de Programmawet, gepubliceerd op 1 juni 2026, introduceert de wetgeving een verhoogd tarief van 18 procent roerende voorheffing voor VVPRbis-dividenden die vanaf 1 juli 2026 worden toegekend, alsook voor nieuwe kapitaalbrengen vanaf 1 januari 2026. Ook de liquidatiereserve ondergaat een aanpassing: voor nieuwe reserves aangelegd in boekjaren die afsluiten vanaf 31 december 2025 stijgt de aanvullende roerende voorheffing bij tussentijdse uitkering na de wachttermijn naar 9,8 procent (eveneens met ingang vanaf 1 juli 2026). Omdat de fiscale wetgever bestaande, historische regimes respecteert via het principe van grandfathering (eerbiedigingswerking), ontstaan er in de praktijk twee parallelle stelsels (oude versus nieuwe regimes) die de complexiteit van de dividendplanning verhogen. Hierdoor zal de keuze in toenemende mate afhangen van factoren zoals liquiditeitsbehoeften, investeringsplannen, aandeelhoudersstructuur en langetermijnstrategie, eerder dan enkel van het toepasselijke belastingtarief.

Verder blijkt dat de liquidatiereserve in bepaalde situaties een bijkomend voordeel biedt op het vlak van overdracht- en exitplanning. Terwijl het VVPRbis-voordeel in principe verbonden blijft aan de betrokken aandelen en bij een overdracht aan derden doorgaans verloren gaat (mits uitzonderingen), blijft een opgebouwde liquidatiereserve behouden binnen de vennootschap, ongeacht latere wijzigingen in het aandeelhouderschap. Een later verlies van het kmo-statuut tast reeds rechtsgeldig aangelegde liquidatiereserves en VVPRbis-voordeel niet aan.

Deze scriptie besluit dat er geen universeel optimale keuze bestaat tussen VVPRbis en de liquidatiereserve. Door de recente en toekomstige wetswijzigingen wordt een individuele analyse van de fiscale, financiële en strategische situatie van de vennootschap belangrijker dan ooit. Enkel een geïntegreerde beoordeling van deze factoren laat toe een duurzame en fiscaal efficiënte winstuitkeringspolitiek uit te werken.

Inhoudstabel

VOORWOORD	
SAMENVATTING	
INLEIDING	1
1.1 Situering van het onderwerp.....	1
1.2 Probleemstelling.....	1
1.3 Hoofdonderzoeksvraag.....	1
1.4 Deelvragen	1
1.5 Onderzoeksdoel.....	2
1.6 Afbakening van het onderzoek.....	2
1.7 Onderzoeksmethode	2
1.8 Opbouw van de scriptie	2
HOOFDSTUK 2. THEORETISCH EN JURIDISCH-FISCAAL KADER VAN DIVIDENDUITKERINGEN IN BELGISCHE VENNOOTSCHAPPEN	3
2.1 Begripsomschrijving van dividenduitkeringen	3
2.2 Winstuitkeringen in Belgische vennootschappen	4
2.3 Vennootschapsrechtelijke randvoorwaarden	4
2.3.1 De balanstest	5
2.3.2 De liquiditeitstest.....	5
2.3.3 Bescherming van schuldeisers en continuïteit van de vennootschap	6
2.4 Fiscale behandeling van dividenden	6
2.4.1 Fiscale kwalificatie van dividenden	6
2.4.2 Roerende voorheffing op dividenden	7
2.4.3 Tarief van de roerende voorheffing.....	7
2.4.4 Belang van de fiscale behandeling voor kmo-vennootschappen	7
2.5 Het belang van fiscale planning voor Belgische kmo-vennootschappen	8
HOOFDSTUK 3. HET REGIME VAN VVPRbis	9
3.1 Ontstaan en doelstelling van VVPRbis.....	9
3.2 Toepassingsvoorwaarden	9
3.2.1 Kleine vennootschap.....	9

3.2.2 Inbreng in geld	9
3.2.3 Nieuwe aandelen op naam	10
3.2.4 Volstorting van de aandelen.....	10
3.3 Fiscale behandeling van VVPRbis	10
3.3.1 Tarieven van de roerende voorheffing en temporele voorwaarden	10
3.4 Voor- en nadelen van VVPRbis.....	11
3.5 Praktische aandachtspunten en valkuilen	12
3.6 Boekhoudkundige verwerking	12
HOOFDSTUK 4. DE LIQUIDATIERESERVE	14
4.1 Ontstaan en doelstelling van de liquidatiereserve	14
4.2 Toepassingsvoorwaarden	14
4.3 Aanleg van de liquidatiereserve	14
4.3.1 Afzonderlijke aanslag van 10 procent.....	15
4.3.2 Boekhoudkundige verwerking	15
4.4 Fiscale behandeling van de liquidatiereserve	16
4.4.1 Uitkering bij liquidatie.....	16
4.4.2 Uitkering na het verstrijken van de wachttermijn.....	17
4.4.3 Fiscale kost en netto-opbrengst	17
4.5 Voor- en nadelen van de liquidatiereserve	17
4.6 Praktische aandachtspunten en valkuilen	18
HOOFDSTUK 5. RECENTE WETSWIJZIGINGEN INZAKE VVPRBIS EN LIQUIDATIERESERVE	19
5.1 Overzicht van de recente fiscale wijzigingen	19
5.2 Recente wijzigingen met betrekking tot VVPRbis.....	19
5.3 Recente wijzigingen met betrekking tot de liquidatiereserve	21
5.4 Impact van de recente hervormingen op dividendplanning	23
5.5 Impact op rechtszekerheid, toepasbaarheid en fiscale planning.....	23
5.6 Vergelijking tussen VVPRbis en de liquidatiereserve onder het huidige en aangekondigde regime	24
HOOFDSTUK 6. VERGELIJKENDE ANALYSE VAN VVPRBIS EN DE LIQUIDATIERESERVE	27
6.1 Vergelijkingskader	27
6.2 Vergelijking op basis van toepassingsvoorwaarden	27

6.3 Vergelijking op basis van fiscale kost	27
6.4 Vergelijking op basis van flexibiliteit en risico.....	28
6.5 Welke keuze is optimaal in functie van de doelstelling?.....	29
6.6 Rekenvoorbeeld bij een winst van 100.000 euro.....	29
6.6.1 Bespreking van de resultaten van tabel 4	31
6.7 Evaluatie	31
HOOFDSTUK 7. TOEPASSING OP PRAKTIJKGERICHTE SCENARIO'S.....	33
7.1 Scenario 1: ondernemer wenst op relatief korte termijn dividenden uit te keren .	33
7.2 Scenario 2: ondernemer wenst winst maximaal op lange termijn op te bouwen .	33
7.3 Scenario 3: familiale schenking van aandelen	33
HOOFDSTUK 8. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN.....	35
8.1 Conclusie	35
8.2 Aanbevelingen	35
9. Bibliografie.....	36
9.1 Wetgeving.....	36
9.2 Parlementaire voorbereiding	36
9.3 Rechtspraak	36
9.4 Boeken	36
9.5 Artikelen en vakliteratuur	36
9.6 Elektronische bronnen.....	36

INLEIDING

1.1 Situering van het onderwerp

Binnen Belgische vennootschappen vormt de uitkering van winsten aan aandeelhouders een belangrijk onderdeel van de financiële en fiscale planning. Voor Belgische kmo-vennootschappen is de keuze voor een bepaalde vorm van winstuitkering immers niet enkel een boekhoudkundige of vennootschapsrechtelijke beslissing, maar ook een fiscale optimalisatie-uitdaging. In dat kader spelen dividenden een centrale rol. Wanneer een vennootschap ervoor kiest om gerealiseerde winsten uit te keren aan haar aandeelhouders, moet de vennootschap rekening houden met verschillende wettelijke voorwaarden en fiscale gevolgen.

Binnen de Belgische fiscale wereld nemen vooral het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve een bijzondere plaats in. Beide systemen streven naar een verlaging van de fiscale druk op dividenden, maar doen dat op een verschillende manier en onder verschillende voorwaarden. Waar VVPRbis voorziet in een verlaagd tarief van roerende voorheffing onder bepaalde voorwaarden, laat de liquidatiereserve toe om winsten op een fiscaal gunstige manier te reserveren met het oog op latere uitkering. Voor kmo-vennootschappen kunnen deze regimes een belangrijk verschil maken in de uiteindelijke netto-opbrengst voor de aandeelhouder.

De afgelopen jaren hebben zich verschillende fiscale wijzigingen voorgedaan die de toepassing van beide systemen beïnvloeden. Dit heeft geleid tot een toegenomen nood aan duidelijke en actuele informatie, aangezien de fiscale optimalisatie van dividenduitkeringen in de praktijk steeds complexer is geworden.

1.2 Probleemstelling

Door de frequente fiscale wijzigingen is het voor kmo's niet langer evident om te bepalen welke vorm van winstuitkering in hun specifieke situatie het meest aangewezen is. Factoren zoals wachttijden, toepassingsvoorwaarden, roerende voorheffing en langetermijnplanning spelen hierbij een cruciale rol. In de praktijk blijkt dat keuzes vaak worden gemaakt op basis van verouderde informatie of zonder voldoende inzicht in de onderlinge verschillen en gevolgen van de beschikbare systemen.

Het probleem is dat er onvoldoende duidelijkheid en overzicht bestaat over de impact van de recente wetswijzigingen op VVPRbis en de liquidatiereserve en over hoe deze wijzigingen de optimale keuze voor dividenduitkering beïnvloeden. Dit kan leiden tot niet-optimale beslissingen, met mogelijk hogere fiscale lasten voor de aandeelhouder tot gevolg.

1.3 Hoofdonderzoeksvraag

Hoe beïnvloeden de recente fiscale wijzigingen inzake VVPRbis en de liquidatiereserve de keuze van Belgische kmo-vennootschappen voor een bepaalde vorm van dividenduitkering, en wat zijn de fiscale en financiële gevolgen van deze keuzes voor de aandeelhouder?

1.4 Deelvragen

Om de hoofdonderzoeksvraag te beantwoorden, worden volgende deelvragen onderzocht:

Welke juridische en fiscale basisregels zijn van toepassing op dividenduitkeringen in Belgische kmo-vennootschappen?

Wat zijn de toepassingsvoorwaarden, fiscale kenmerken en aandachtspunten van het VVPRbis-regime?

Wat zijn de toepassingsvoorwaarden, fiscale kenmerken en aandachtspunten van de liquidatiereserve?

Welke recente wetswijzigingen hebben betrekking op VVPRbis en de liquidatiereserve?

Hoe beïnvloeden deze wetswijzigingen de praktische toepasbaarheid en aantrekkelijkheid van beide systemen voor Belgische kmo-vennootschappen?

Wat zijn de fiscale en financiële gevolgen van de keuze voor VVPRbis of de liquidatiereserve voor de aandeelhouder?

In welke situaties is VVPRbis voordeliger dan de liquidatiereserve, en omgekeerd?

Welke aanbevelingen kunnen worden geformuleerd voor Belgische kmo-vennootschappen en hun adviseurs bij de keuze voor een optimale dividenduitkering?

1.5 Onderzoeksdoel

Het doel van deze bachelorscriptie bestaat erin om de recente fiscale wijzigingen inzake VVPRbis en de liquidatiereserve te analyseren en na te gaan hoe deze wijzigingen de keuze van Belgische kmo-vennootschappen voor een bepaalde vorm van dividenduitkering beïnvloeden. Daarnaast brengt dit onderzoek de fiscale en financiële gevolgen van deze keuze voor de aandeelhouder in kaart. Op basis van een vergelijkende analyse en praktijkgerichte scenario's wil deze scriptie aanbevelingen formuleren die kmo-vennootschappen en hun adviseurs ondersteunen bij het maken van een fiscaal doordachte keuze.

1.6 Afbakening van het onderzoek

Deze bachelorscriptie beperkt zich tot dividenduitkeringen binnen Belgische kmo-vennootschappen, met bijzondere aandacht voor VVPRbis en de liquidatiereserve. Andere vormen van winstuitkering worden enkel besproken voor zover dit noodzakelijk is om het onderwerp te kaderen. Het onderzoek focust op recente fiscale regelgeving en de gevolgen ervan voor Belgische kmo-vennootschappen. Internationale fiscale aspecten en andere types van vennootschappen vallen buiten de scope van deze scriptie.

Deze bachelorproef werd afgesloten op 12 juni 2026. De bespreking van VVPRbis, de liquidatiereserve en de recente fiscale hervormingen is gebaseerd op de regelgeving en beschikbare bronnen op die datum. Latere wetswijzigingen, rechtspraak of administratieve standpunten werden niet meer verwerkt.

1.7 Onderzoeksmethode

Deze bachelorscriptie maakt gebruik van een kwalitatieve onderzoeksmethode, meer bepaald deskresearch. Op basis van wetgeving, parlementaire voorbereidingen, administratieve standpunten van de FOD Financiën, fiscale vakliteratuur en recente publicaties van fiscale kennisplatformen wordt een juridisch en fiscaal kader opgebouwd. Vervolgens worden het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve vergelijkend geanalyseerd, met bijzondere aandacht voor de recente wetswijzigingen. Ten slotte worden praktijkgerichte scenario's en cijfermatige illustraties uitgewerkt om de fiscale en financiële gevolgen van beide regimes voor aandeelhouders van Belgische kmo-vennootschappen te verduidelijken.

Door de verschillende bronnen met elkaar te confronteren, wordt nagegaan hoe de recente hervormingen juridisch moeten worden geïnterpreteerd en welke impact zij hebben op de fiscale planning binnen Belgische kmo-vennootschappen.

1.8 Opbouw van de scriptie

Het onderzoek bestaat uit acht hoofdstukken. Na de inleiding wordt in het tweede hoofdstuk het theoretisch en juridisch-fiscaal kader van dividenduitkeringen in Belgische vennootschappen uiteengezet. Het derde hoofdstuk behandelt het regime van VVPRbis, terwijl het vierde hoofdstuk de liquidatiereserve bespreekt. In het vijfde hoofdstuk worden de recente wetswijzigingen inzake beide systemen geanalyseerd. Het zesde hoofdstuk bevat een vergelijkende analyse van VVPRbis en de liquidatiereserve. In het zevende hoofdstuk worden praktijkgerichte scenario's uitgewerkt. Tot slot formuleert het achtste hoofdstuk de conclusies en aanbevelingen van het onderzoek.

HOOFDSTUK 2. THEORETISCH EN JURIDISCH-FISCAAL KADER VAN DIVIDENDUITKERINGEN IN BELGISCHE VENNOOTSCHAPPEN

2.1 Begripsomschrijving van dividenduitkeringen

Een dividenduitkering is een vermogensuitkering door een vennootschap aan haar aandeelhouders, waarbij deze laatsten delen in de winst of in de beschikbare reserves van de vennootschap. Dividenden vormen een financieel rendement op de participatie van de aandeelhouder in de vennootschap en vinden hun grondslag in het aandeelhouderschap. In die zin moeten dividenden worden onderscheiden van andere vermogensstromen tussen de vennootschap en haar aandeelhouders of bedrijfsleiders, zoals bezoldigingen, interesten op leningen of terugbetalingen van inbreng, die elk een eigen juridisch en fiscaal statuut kennen.¹

Binnen het Belgisch vennootschapsrecht moet het begrip dividenduitkering worden geplaatst binnen het ruimer kader van de winstbestemming. Wanneer een vennootschap winst realiseert, komt de vraag op of deze winst in de onderneming wordt behouden dan wel geheel of gedeeltelijk aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd. De vennootschap kan ervoor kiezen om de winst te reserveren of over te dragen naar een volgend boekjaar, bijvoorbeeld met het oog op toekomstige investeringen, schuldafbouw of de versterking van haar eigen vermogen. Zij kan echter ook beslissen om de winst, of een deel ervan, uit te keren aan de aandeelhouders. In dat laatste geval is sprake van een dividenduitkering.

Het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen bevat geen algemene abstracte definitie van het begrip dividend, maar regelt wel de voorwaarden waaronder uitkeringen aan aandeelhouders kunnen plaatsvinden. Hieruit volgt dat een dividenduitkering niet louter een boekhoudkundige verwerking van winst is, maar een juridisch gereguleerde vermogensverschuiving van de vennootschap naar haar aandeelhouders. In de context van kmo-vennootschappen is dit bijzonder relevant, aangezien de beslissing tot winstuitkering steeds moet worden afgewogen tegen de financieringsbehoeften, de liquiditeitspositie en de continuïteit van de onderneming.²

Voor kmo-vennootschappen situeert de problematiek van dividenduitkeringen zich in de praktijk voornamelijk binnen de besloten vennootschap. Sinds de inwerkingtreding van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen is deze vennootschapsvorm uitgegroeid tot de meest gebruikte rechtsvorm voor kleine en middelgrote ondernemingen. Het vroegere kapitaalbegrip werd daarbij vervangen door een flexibeler systeem voor winst- en dividenduitkeringen. Om te voorkomen dat uitkeringen de financiële positie van de vennootschap of de belangen van schuldeisers zouden aantasten, heeft de wetgever wel bijkomende beschermingsmechanismen ingevoerd, waaronder de balans- en liquiditeitstest.³

Naast de betekenis die het begrip dividend heeft in het vennootschapsrecht, speelt ook de fiscale behandeling ervan een belangrijke rol. Artikel 18 WIB 92 omschrijft welke inkomsten fiscaal als dividenden worden aangemerkt en hanteert daarbij een ruimer begrip dan het louter vennootschapsrechtelijke dividend.⁴ Dit houdt in dat dividenduitkeringen niet uitsluitend moeten worden beoordeeld in het licht van hun rechtsgeldigheid naar vennootschapsrecht, maar eveneens vanuit hun fiscale kwalificatie. De uitkering van dividenden vormt dan ook niet enkel een beslissing omtrent winstbestemming, maar tevens een juridisch-fiscale keuze met gevolgen voor zowel de vennootschap als de aandeelhouder.

Samenvattend kan worden gesteld dat een dividenduitkering de uitkering is van winst of van andere uitkeerbare bestanddelen van het eigen vermogen aan aandeelhouders, afhankelijk van hun participatie in de vennootschap. In het kader van kmo-vennootschappen moet dit begrip worden begrepen tegen de achtergrond van de

¹ Art. 18 WIB 92.

² Art. 5:142 WVV en art. 5:143 WVV.

³ Art. 5:142 en 5:143 WVV.

⁴ Art. 18 WIB 92.

uitkeringsregels van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en de fiscale kwalificatie van dividenden in het Wetboek van de Inkomstenbelastingen 1992.

2.2 Winstuitkeringen in Belgische vennootschappen

Winstuitkeringen vormen een wezenlijk onderdeel van het financieel beleid van vennootschappen. Zodra een vennootschap winst realiseert, beslist zij hoe deze winst wordt aangewend. Er bestaan twee mogelijkheden. Enerzijds kan de winst binnen de vennootschap worden behouden. Dit laat toe om investeringen te financieren, reserves aan te leggen, schulden af te bouwen of de algemene vermogenspositie van de onderneming te versterken. Anderzijds kan de winst geheel of gedeeltelijk worden uitgekeerd aan de aandeelhouders, waardoor zij een rechtstreeks rendement ontvangen op hun participatie in de vennootschap.

Voor kmo-vennootschappen is deze keuze van bijzonder belang. Kleine en middelgrote ondernemingen zijn in sterkere mate afhankelijk van intern opgebouwde middelen dan grotere ondernemingen, zodat de beslissing om winst uit te keren een rechtstreekse impact heeft op hun financieringsstructuur en toekomstige groei. De keuze tussen winsthouding en winstuitkering vormt dan ook een belangrijk onderdeel van het financiële beleid van de onderneming.⁵

De uitkering van winst kan in de praktijk verschillende vormen aannemen. De meest klassieke vorm is het gewone dividend, dat wordt uitgekeerd op basis van de winst van het boekjaar nadat de jaarrekening is goedgekeurd en de algemene vergadering heeft beslist over de bestemming van het resultaat. Daarnaast kunnen ook overgedragen winsten uit vorige boekjaren of beschikbare reserves worden aangewend voor een uitkering aan de aandeelhouders. Voor kmo-vennootschappen biedt dit de mogelijkheid om een flexibel uitkeringsbeleid te voeren, waarbij winsten niet noodzakelijk onmiddellijk worden uitgekeerd, maar op een later tijdstip ter beschikking van de aandeelhouders worden gesteld wanneer de financiële situatie van de onderneming dit toelaat.⁶

De keuze voor een bepaalde wijze van winstuitkering is bovendien niet neutraal vanuit fiscaal oogpunt. Op dividenden is in beginsel roerende voorheffing verschuldigd, al voorziet het Belgisch fiscaal recht onder bepaalde voorwaarden in specifieke gunstregimes die aanleiding kunnen geven tot een verlaagd tarief. De concrete bespreking van die regimes, waaronder VVPRbis en de liquidatiereserve, behoort evenwel tot de volgende hoofdstukken. In deze fase volstaat het te onderstrepen dat winstuitkeringen in Belgische vennootschappen zich situeren op het snijvlak van vennootschapsrecht en fiscaliteit.

Winstuitkeringen omvatten alle mechanismen waarbij een vennootschap een deel van haar gerealiseerde winst of beschikbare reserves overdraagt aan haar aandeelhouders. Dergelijke uitkeringen kunnen slechts plaatsvinden binnen de grenzen van het vennootschapsrecht en gaan bovendien gepaard met specifieke fiscale gevolgen. Voor kmo-vennootschappen heeft de beslissing om winst uit te keren een bijzondere betekenis, aangezien zij vaak in belangrijke mate afhankelijk zijn van intern opgebouwde financiële middelen. Een uitkering beïnvloedt daarom niet alleen het rendement van de aandeelhouders, maar kan ook gevolgen hebben voor de liquiditeitspositie, de investeringscapaciteit en de verdere groei van de onderneming.⁷

2.3 Vennootschapsrechtelijke randvoorwaarden

Hoewel aandeelhouders in beginsel kunnen delen in de door de vennootschap gerealiseerde winst, is een winstuitkering niet onbeperkt mogelijk. Voor de besloten vennootschap voorziet het WVV daarom in een systeem

⁵ H. Braeckmans, K. Byttebier en H. Tilleman, *Handboek Vennootschapsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2023, 557-565.

⁶ Art. 5:142 WVV.

⁷ Art. 5:141-143 WVV. Zie tevens H. Braeckmans, K. Byttebier en H. Tilleman, *Handboek Vennootschapsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2023, 557-565; S. Van Crombrugge, *Beginnelsen van de vennootschapsbelasting*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2024, 389-392.

van uitkeringstoetsen dat de belangen van zowel de vennootschap als haar schuldeisers beschermt. De twee belangrijkste mechanismen zijn de nettoactietest en de liquiditeitstest.⁸

2.3.1 De balanstest

De eerste vennootschapsrechtelijke randvoorwaarde is de nettoactietest. Op grond van artikel 5:142 WvV mag geen uitkering plaatsvinden indien het nettoactief van de vennootschap ten gevolge van die uitkering negatief zou worden of zou dalen beneden het bedrag van de onbeschikbare eigen vermogensbestanddelen.⁹ Deze test heeft een beschermingsfunctie: zij verhindert dat middelen aan de vennootschap worden onttrokken wanneer daardoor het eigen vermogen onder een juridisch ontoelaatbare grens zou zakken. In tegenstelling tot het vroegere kapitaalstelsel wordt dus niet langer uitgegaan van een formeel minimumkapitaal, maar van de reële vermogenssituatie van de vennootschap. Voor kmo-vennootschappen is dit bijzonder relevant, aangezien hun financiële buffer vaak beperkter is en een ondoordachte uitkering sneller een negatieve impact kan hebben op de stabiliteit van de onderneming.

De nettoactietest wordt uitgevoerd op basis van de meest recente financiële gegevens van de vennootschap. Daarbij moet worden nagegaan of het nettoactief na de voorgenomen uitkering positief blijft en niet daalt beneden het bedrag van de wettelijk of statutair onbeschikbare eigen vermogensbestanddelen. De beoordeling beperkt zich dus niet tot de boekhoudkundige winst van het boekjaar, maar vereist een analyse van de globale vermogenspositie van de vennootschap na de uitkering.¹⁰

2.3.2 De liquiditeitstest

De tweede randvoorwaarde is de liquiditeitstest. Zelfs wanneer de nettoactietest positief is, kan een uitkering slechts plaatsvinden indien het bestuursorgaan vaststelt dat de vennootschap, volgens de redelijkerwijs te verwachten ontwikkelingen, haar schulden gedurende ten minste twaalf maanden na de uitkering zal kunnen blijven voldoen naarmate deze opeisbaar worden.¹¹ De liquiditeitstest vormt een aanvulling op de nettoactietest. Een vennootschap kan over voldoende eigen vermogen beschikken, maar tegelijkertijd onvoldoende liquide middelen hebben om haar opeisbare schulden tijdig te betalen. De wetgever heeft daarom bewust gekozen voor een dubbele controle, waarbij zowel de vermogenspositie als de toekomstige betalingscapaciteit van de vennootschap worden beoordeeld.¹² Deze test introduceert een toekomstgerichte beoordeling en verplicht het bestuursorgaan om niet alleen terug te kijken naar de cijfers van de jaarrekening, maar ook vooruit te blikken naar de verwachte liquiditeitspositie van de onderneming. Voor kmo-vennootschappen, die vaak gevoeliger zijn voor schommelingen in cashflow, is deze toets van bijzonder groot belang. De uitkering van winst mag niet ten koste gaan van de mogelijkheid om leveranciers, kredietinstellingen, werknemers en de fiscus tijdig te betalen.

De toepassing van de liquiditeitstest brengt bovendien een belangrijke verantwoordelijkheid mee voor het bestuursorgaan. Het is het bestuursorgaan dat concreet moet beoordelen of de vennootschap na de voorgenomen uitkering haar opeisbare schulden zal kunnen blijven voldoen. Die beoordeling moet gebeuren op basis van alle relevante omstandigheden, zoals de verwachte inkomsten en uitgaven, bestaande schulden, lopende verplichtingen en toekomstige investeringsnoden. Wanneer een uitkering wordt toegestaan terwijl redelijkerwijs kon worden voorzien dat de vennootschap in betalingsmoeilijkheden zou komen, kan dit aanleiding geven tot aansprakelijkheid van de bestuurders.¹³ De uitkeringsregeling onder het WvV legt de nadruk dus niet

⁸ Art. 5:142-143 WvV.

⁹ Art. 5:142 WvV.

¹⁰ Art. 5:142 WvV; H. Braeckmans, K. Byttebier en H. Tilleman, *Handboek Vennootschapsrecht*, Antwerpen, Intersentia, 2023, 560-563.

¹¹ Art. 5:143 WvV.

¹² Art. 5:143 WvV; Parl.St. Kamer 2017-18, nr. 54-3119/001, 117-119.

¹³ Art. 5:143 WvV.

enkel op de formele toelaatbaarheid van een uitkering, maar ook op de zorgvuldigheid waarmee deze beslissing wordt voorbereid.

2.3.3 Bescherming van schuldeisers en continuïteit van de vennootschap

Naast de wettelijke uitkeringstoetsen speelt ook de bevoegdheidsverdeling binnen de vennootschap een wezenlijke rol. De algemene vergadering beslist in beginsel over de bestemming van het resultaat en dus over de vraag of winst al dan niet aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd. In de besloten vennootschap volstaat deze beslissing evenwel niet op zichzelf. De algemene vergadering kan slechts tot uitkering besluiten voor zover het bestuursorgaan nadien vaststelt dat ook aan de liquiditeitstest is voldaan. Dit toont aan dat winstuitkeringen in de BV het resultaat zijn van een samenspel tussen de aandeelhouders, die de uitkering wensen te verkrijgen, en het bestuursorgaan, dat moet waken over de financiële gezondheid van de onderneming.

Voorts moet worden benadrukt dat slechts uitkeerbare bestanddelen van het eigen vermogen in aanmerking komen voor winstuitkering. Niet elk onderdeel van het eigen vermogen kan zonder meer aan de aandeelhouders worden toegekend. Wettelijk of statutair onbeschikbare bestanddelen zijn in beginsel beschermd tegen uitkering, precies om te vermijden dat de vennootschap wordt uitgehold ten nadele van haar schuldeisers.¹⁴ Voor kmo-vennootschappen betekent dit dat een uitkeringsbeslissing steeds moet worden ingebed in een bredere analyse van de balansstructuur en van de financiële draagkracht van de onderneming.

De vennootschapsrechtelijke randvoorwaarden voor winstuitkeringen tonen aan dat het WVV een evenwicht nastreeft tussen flexibiliteit en bescherming. Enerzijds laat het de besloten vennootschap toe om op een relatief vrije manier winst uit te keren, zonder gebonden te zijn aan een klassiek kapitaalebegrip. Anderzijds wordt deze vrijheid begrensd door mechanismen die moeten voorkomen dat aandeelhoudersuitkeringen de levensvatbaarheid van de onderneming ondergraven.¹⁵ In de context van kmo-vennootschappen, waar de scheidingslijn tussen ondernemingsbelang en aandeelhoudersbelang vaak bijzonder scherp aanvoelt, zijn deze waarborgen van fundamenteel belang.

Samengevat kan worden gesteld dat winstuitkeringen binnen de besloten vennootschap slechts rechtsgeldig kunnen plaatsvinden indien zij voldoen aan drie centrale vennootschapsrechtelijke voorwaarden: ten eerste moet de uitkering gebeuren uit uitkeerbare bestanddelen van het eigen vermogen; ten tweede mag zij de nettoactietest niet schenden; en ten derde moet het bestuursorgaan positief oordelen over de liquiditeitstest. Deze randvoorwaarden maken duidelijk dat winstuitkering binnen kmo-vennootschappen geen loutere winstbestemmingsbeslissing is, maar een juridisch omkaderde handeling waarbij de bescherming van de vennootschap en haar schuldeisers centraal staat.

2.4 Fiscale behandeling van dividenden

2.4.1 Fiscale kwalificatie van dividenden

De fiscale behandeling van dividenden wordt in België in hoofdzaak geregeld door het Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992. In fiscaal opzicht is het van belang om eerst na te gaan welke inkomsten als dividend worden aangemerkt. De fiscale wetgever hanteert daarbij een ruim dividendbegrip. Niet alleen klassieke winstuitkeringen vallen hieronder, maar ook bepaalde inkomsten en voordelen die door de wet uitdrukkelijk met dividenden worden gelijkgesteld.¹⁶ De fiscale kwalificatie van een uitkering is van groot belang, aangezien zij bepaalt welk belastingregime van toepassing is.

Het fiscale dividendbegrip komt niet volledig overeen met de vennootschapsrechtelijke principes van dividenduitkeringen. Waar het vennootschapsrecht in hoofdzaak regelt onder welke voorwaarden een uitkering

¹⁴ Art. 5:142 WVV.

¹⁵ Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en houdende diverse bepalingen, BS 4 april 2019.

¹⁶ Art. 18 WIB 92.

rechtsgeldig kan plaatsvinden, richt het fiscaal recht zich op de vraag of een bepaald voordeel belastbaar is als roerend inkomen.¹⁷ Voor de verdere analyse van winstuitkeringen in kmo-vennootschappen moet daarom een onderscheid worden gemaakt tussen de vennootschapsrechtelijke toelaatbaarheid van een uitkering enerzijds en de fiscale behandeling ervan anderzijds.¹⁸

2.4.2 Roerende voorheffing op dividenden

Wanneer een uitkering fiscaal als dividend wordt gekwalificeerd, is daarop in beginsel roerende voorheffing verschuldigd.¹⁹ De roerende voorheffing wordt geheven aan de bron, wat betekent dat zij in principe wordt ingehouden door de schuldenaar van het inkomen op het ogenblik van de toekenning of betaalbaarstelling van het dividend. In de praktijk is het dus de uitkerende vennootschap die instaat voor de inhouding en doorstorting van de verschuldigde belasting aan de fiscus.²⁰

Voor aandeelhouders heeft dit tot gevolg dat het brutodividend niet volledig wordt ontvangen, aangezien de roerende voorheffing rechtstreeks op het uitgekeerde bedrag wordt ingehouden. In veel gevallen heeft deze voorheffing een bevrijdend karakter, waardoor de belastingheffing in principe reeds aan de bron wordt afgehandeld.²¹

2.4.3 Tarief van de roerende voorheffing

Het standaardtarief van de roerende voorheffing op dividenden bedraagt in beginsel 30 procent.²² Dit tarief vormt het algemene uitgangspunt van de Belgische fiscale behandeling van dividenden. Wanneer een vennootschap een dividend uitkeert aan haar aandeelhouders, moet dus in principe worden uitgegaan van een inhouding ten belope van 30 procent van het brutobedrag van het dividend, behoudens indien een wettelijke uitzondering of een bijzonder regime van toepassing is.

Voor kmo-vennootschappen is dit algemene tarief fiscaal relevant, omdat het rechtstreeks de netto-opbrengst van een winstuitkering bepaalt. De belastingdruk op dividenden vormt dan ook een essentieel element in de afweging tussen winstinhouding en winstuitkering. Het fiscale recht voorziet evenwel in bepaalde gevallen in verlaagde tarieven of specifieke gunstregimes, waaronder het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve. De toepasselijke tarieven binnen deze regimes zijn bovendien recent gewijzigd door de programmawetten van 2025 en 2026. Aangezien deze afwijkingen gebonden zijn aan bijzondere voorwaarden en een eigen juridisch kader hebben, worden zowel hun werking als de recente tariefwijzigingen afzonderlijk besproken in de volgende hoofdstukken.²³

2.4.4 Belang van de fiscale behandeling voor kmo-vennootschappen

Voor kmo-vennootschappen heeft de fiscale behandeling van dividenden een bijzondere praktische relevantie. Winstuitkeringen zijn immers niet uitsluitend een vennootschapsrechtelijke aangelegenheid, maar hebben ook een rechtstreekse impact op het uiteindelijke netto-inkomen van de aandeelhouder. Bij de beoordeling van de meest aangewezen uitkeringsstrategie moet daarom niet alleen rekening worden gehouden met de vennootschapsrechtelijke uitkeringsvoorwaarden, maar ook met de fiscale gevolgen van de gekozen uitkeringsvorm.

In dat verband speelt de roerende voorheffing een centrale rol. Hoe hoger de fiscale druk op dividenden, hoe kleiner het netto voordeel dat uiteindelijk bij de aandeelhouder terechtkomt. Dit verklaart waarom in de praktijk

¹⁷ Art. 18 WIB 92.

¹⁸ Art. 18 WIB 92.

¹⁹ Art. 261, eerste lid WIB 92.

²⁰ Art. 261, eerste lid WIB 92.

²¹ Art. 313 WIB 92.

²² Art. 269, § 1 WIB 92.

²³ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025; Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

vaak wordt gezocht naar fiscaal efficiënte wijzen van winstuitkering. Voor kmo-vennootschappen zijn daarbij vooral het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve van belang, aangezien deze onder bepaalde voorwaarden een gunstigere fiscale behandeling van winstuitkeringen mogelijk maken.²⁴ De bespreking van deze bijzondere regimes vereist evenwel een afzonderlijke analyse en komt daarom in de volgende hoofdstukken aan bod.

Samengevat kan worden gesteld dat de fiscale behandeling van dividenden in België wordt beheerst door de regels van het WIB 92 inzake de fiscale kwalificatie van dividenden en de heffing van roerende voorheffing. Dividenden zijn in beginsel onderworpen aan een roerende voorheffing van 30 procent, tenzij een bijzonder regime een afwijking mogelijk maakt. Voor kmo-vennootschappen vormt deze fiscale behandeling een fundamenteel element in de planning van winstuitkeringen.

2.5 Het belang van fiscale planning voor Belgische kmo-vennootschappen

Voor Belgische kmo-vennootschappen is fiscale planning bij winstuitkering van groot belang. De keuze voor een specifiek regime heeft niet alleen gevolgen voor de fiscale kost, maar ook voor de liquiditeit van de vennootschap, de timing van de uitkering en het nettoresultaat voor de aandeelhouder. In een context van frequente wetswijzigingen is een grondige analyse van de beschikbare systemen noodzakelijk om een doordachte keuze te maken.

²⁴ Art.269, § 2 en § 3 WIB 92.

HOOFDSTUK 3. HET REGIME VAN VVPRbis

3.1 Ontstaan en doelstelling van VVPRbis

Het VVPRbis-regime werd ingevoerd om investeringen in kmo-vennootschappen aan te moedigen en hun toegang tot risicokapitaal te vergemakkelijken. Risicokapitaal is vermogen dat aandeelhouders in een onderneming investeren en waarvoor zij het risico dragen dat hun investering geheel of gedeeltelijk verloren gaat. De regeling beoogt aandeelhouders onder bepaalde voorwaarden een verlaagd tarief van roerende voorheffing toe te kennen op dividenden die verbonden zijn aan welbepaalde aandelen. Daarmee wil de wetgever investeringen in kleinere ondernemingen aantrekkelijker maken en tegelijk de kapitalisering van die ondernemingen ondersteunen.²⁵

Het regime werd ingevoerd om aandeelhouders te stimuleren nieuw geld in kmo-vennootschappen te investeren. Door een gunstigere fiscale behandeling toe te kennen aan dividenden afkomstig van bepaalde nieuwe aandelen, tracht de wetgever ondernemerschap en duurzame financiering te stimuleren. Het VVPRbis-regime is dan ook geen algemeen gunststelsel voor alle dividenden, maar een specifiek systeem dat enkel van toepassing is wanneer aan strikte en cumulatieve voorwaarden is voldaan.²⁶

Voor kmo-vennootschappen is VVPRbis van bijzonder belang omdat het toelaat om op termijn dividenden uit te keren aan een lager tarief van roerende voorheffing, zonder dat vooraf een afzonderlijke heffing verschuldigd is zoals bij de liquidatiereserve. Daardoor kan het regime een fiscaal efficiënte uitkeringsmethode vormen, op voorwaarde dat de vennootschap en de betrokken aandelen beantwoorden aan de wettelijke vereisten.²⁷

3.2 Toepassingsvoorwaarden

3.2.1 Kleine vennootschap

Een eerste toepassingsvoorwaarde bestaat erin dat de uitkerende vennootschap moet kwalificeren als een kleine vennootschap. Het VVPRbis-regime is immers specifiek ontworpen als ondersteuningsmaatregel voor kleinere ondernemingen en is dus niet van toepassing op vennootschappen die deze kwalificatie niet bezitten.²⁸

De beoordeling of een vennootschap als klein kan worden beschouwd, gebeurt aan de hand van de criteria die in het vennootschapsrecht zijn vastgelegd. Daarbij wordt rekening gehouden met het jaargemiddelde van het personeelsbestand, de jaaromzet exclusief btw en het balanstotaal. Een vennootschap wordt als klein beschouwd wanneer zij op balansdatum niet meer dan één van de volgende criteria overschrijdt: een jaargemiddelde van 50 werknemers, een jaaromzet exclusief btw van 11.250.000 euro en een balanstotaal van 6.000.000 euro. Overschrijdt de vennootschap meer dan één van deze criteria, dan verliest zij in beginsel haar statuut van kleine vennootschap.²⁹

In de praktijk is deze voorwaarde van groot belang, aangezien een onjuiste kwalificatie onmiddellijke fiscale gevolgen kan hebben. De vennootschap moet daarom nagaan of zij op het ogenblik van de inbreng kwalificeert als kleine vennootschap. Een later verlies van het kmo-statuuut heeft in beginsel geen invloed op het reeds opgebouwde VVPRbis-voordeel.³⁰

3.2.2 Inbreng in geld

Een tweede voorwaarde is dat de betrokken aandelen moeten zijn uitgegeven naar aanleiding van een inbreng in geld. Het regime beoogt immers de instroom van nieuw liquiditeitskapitaal in de vennootschap te ondersteunen.

²⁵ Art. 269, § 2 WIB 92.

²⁶ Art. 269, § 2 WIB 92.

²⁷ Art. 269, § 2 WIB 92.

²⁸ Art. 269, § 2 WIB 92.

²⁹ Art. 1:24 WVV.

³⁰ Art. 269 §2 WIB 92 en Art. 1:24 WVV.

Daaruit volgt dat aandelen die werden uitgegeven ter gelegenheid van een andere vorm van inbreng, zoals een inbreng in natura, in beginsel niet voor het VVPRbis-regime in aanmerking komen.

Deze voorwaarde onderstreept het economische doel van de regeling. De wetgever wil niet zomaar elke kapitaalverrichting belonen, maar wel in het bijzonder die situaties waarin de vennootschap effectief over nieuwe financiële middelen kan beschikken. Voor kmo-vennootschappen, die vaak behoefte hebben aan bijkomende liquiditeiten om investeringen of groei te financieren, sluit deze vereiste nauw aan bij het doel van het regime.³¹

3.2.3 Nieuwe aandelen op naam

Voorts moeten het nieuwe aandelen op naam betreffen. Het regime geldt dus niet voor reeds bestaande aandelen en evenmin voor aandelen die niet beantwoorden aan deze vormvereiste. De nadruk op nieuwe aandelen bevestigt opnieuw dat het VVPRbis-regime gekoppeld is aan een nieuwe kapitaalverstrekking en niet aan een loutere overdracht of herstructurering van reeds bestaande participaties.

Aandelen op naam zijn aandelen waarvan de eigenaar is opgenomen in het aandelenregister van de vennootschap. Hierdoor kan eenvoudig worden nagegaan wie de aandeelhouder is en of de voorwaarden van het VVPRbis-regime worden nageleefd.³²

Wanneer de aandelen niet langer de vorm van aandelen op naam behouden, gaat het recht op toepassing van het VVPRbis-regime in beginsel verloren. Het behoud van deze vormvereiste gedurende de volledige toepassingsperiode vormt dan ook een essentiële voorwaarde voor het genieten van het verlaagde tarief van de roerende voorheffing.

Het vereiste van ononderbroken volle eigendom toont aan dat de wetgever het fiscale voordeel van VVPRbis uitsluitend wil toekennen aan aandeelhouders die zelf hebben deelgenomen aan de oprichting van de vennootschap of aan een kapitaalverhoging door middel van een inbreng in geld. Hierdoor wordt vermeden dat aandelen enkel worden overgedragen om het verlaagde tarief van roerende voorheffing te verkrijgen. Het VVPRbis-regime is dus niet bedoeld om een verhandelbaar fiscaal voordeel te creëren, maar om nieuwe investeringen in kmo-vennootschappen te stimuleren.³³

3.2.4 Volstorting van de aandelen

Tot slot moeten de betrokken aandelen volledig zijn volgestort. Dit houdt in dat het volledige bedrag van de toegezegde inbreng effectief moet zijn betaald. Aandelen die slechts gedeeltelijk zijn volgestort, komen niet in aanmerking voor het verlaagd tarief van roerende voorheffing onder het VVPRbis-regime.

Ook deze voorwaarde hangt samen met de doelstelling van de regeling. De wetgever wil enkel die aandelen belonen die daadwerkelijk hebben geleid tot een reële en volledige kapitaalinbreng in de vennootschap. Een loutere verbintenis tot storting volstaat dus niet. Voor de praktijk betekent dit dat ondernemingen niet alleen aandacht moeten hebben voor de aard van de inbreng, maar ook voor de effectieve uitvoering ervan.

3.3 Fiscale behandeling van VVPRbis

3.3.1 Tarieven van de roerende voorheffing en temporele voorwaarden

De fiscale aantrekkelijkheid van het VVPRbis-regime ligt in de mogelijkheid om dividenden uit te keren aan een verlaagd tarief van roerende voorheffing. Indien aan alle wettelijke voorwaarden is voldaan, geldt niet het

³¹ Art. 269, § 2 WIB 92.

³² Art. 269, § 2 WIB 92.

³³ Yves Verdingh, *Update Vennootschapsbelasting*, webinar UCLL Research & Expertise, 27 april 2026, p. 84.

gewone tarief van 30 procent, maar een lager tarief dat afhankelijk is van het tijdstip waarop het dividend wordt toegekend of betaalbaar wordt gesteld.³⁴

Het verlaagde tarief is gekoppeld aan een wettelijke wachttermijn. Dividenden die betrekking hebben op de winstverdeling van het boekjaar van de inbreng zelf en van het daaropvolgende boekjaar komen niet in aanmerking voor het gunstregime. Op deze uitkeringen blijft het gewone tarief van 30 procent van toepassing.³⁵

Pas voor dividenden die worden toegekend of betaalbaar gesteld uit de winstverdeling van het tweede boekjaar na dat van de inbreng bedraagt de roerende voorheffing 20 procent. Vanaf de winstverdeling van het derde boekjaar na dat van de inbreng geldt in beginsel een tarief van 15 procent.³⁶

Zelfs wanneer aan alle voorwaarden van het VVPRbis-regime is voldaan, kan een dividend dus niet onmiddellijk aan het verlaagde tarief worden uitgekeerd. De vennootschap moet ook rekening houden met het boekjaar waarop de winstverdeling betrekking heeft. Een dividend dat te vroeg wordt uitgekeerd, valt terug onder het gewone tarief van 30 procent.

De wachttermijn zorgt ervoor dat aandeelhouders niet onmiddellijk na een inbreng in geld kunnen genieten van het fiscale voordeel van VVPRbis. De wetgever wil hiermee vermijden dat middelen eerst in de vennootschap worden ingebracht om vervolgens vrijwel onmiddellijk opnieuw fiscaal voordelig aan de aandeelhouders te worden uitgekeerd. Tegelijk wordt de aandeelhouder beloond wanneer de middelen gedurende meerdere jaren in de vennootschap blijven.

Voor aandelen die voortvloeien uit inbrengen in geld vanaf 1 januari 2026 gelden gewijzigde tarieven. De inhoud en gevolgen van deze hervorming worden verderop in deze bachelorproef uitgebreid besproken.³⁷

3.4 Voor- en nadelen van VVPRbis

Een belangrijk voordeel van VVPRbis is dat het, mits naleving van de wettelijke voorwaarden, toelaat om dividenden uit te keren aan een verlaagd tarief van roerende voorheffing zonder dat vooraf een afzonderlijke belasting verschuldigd is. In vergelijking met de liquidatiereserve betekent dit dat geen initiële fiscale kost moet worden gedragen op het ogenblik waarop het gunstregime wordt voorbereid. Dat maakt VVPRbis bijzonder aantrekkelijk voor vennootschappen die hun aandeelhouders op middellange termijn een fiscaal gunstige winstuitkering willen bieden.

Daartegenover staat evenwel dat het regime slechts van toepassing is onder strikte voorwaarden. Niet elke vennootschap kwalificeert als kleine vennootschap, niet elke aandelenuitgifte komt in aanmerking en niet elke uitkering kan automatisch aan het verlaagd tarief worden onderworpen. Bovendien vormt de wettelijke wachttijd een potentieel nadeel voor aandeelhouders die op korte termijn een dividend wensen te ontvangen.

Een bijkomend nadeel van VVPRbis is dat het fiscale voordeel nauw verbonden blijft aan de betrokken aandelen en hun houder. Wanneer deze aandelen onder levenden aan een derde worden overgedragen, gaat het recht op het verlaagde tarief in beginsel verloren. Hierop bestaat evenwel een uitzondering voor een schenking in rechte lijn, waarbij het voordeel onder voorwaarden behouden kan blijven. Hierdoor is het regime minder flexibel in situaties waarin op termijn een verkoop van de vennootschap, een wijziging van het aandeelhouderschap of de toetreding van nieuwe investeerders wordt overwogen. Bij de liquidatiereserve heeft een wijziging van het

³⁴ Art. 269, § 2 WIB 92.

³⁵ Art. 269, § 2 WIB 92.

³⁶ Art. 269, § 2 WIB 92.

³⁷ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025; Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

aandeelhouderschap daarentegen geen invloed op het reeds opgebouwde fiscale voordeel, aangezien dit verbonden blijft aan de reserve die binnen de vennootschap werd aangelegd.³⁸

Nog een aandachtspunt is dat VVPRbis enkel nuttig is in zoverre de betrokken vennootschap effectief uitkeerbare winsten realiseert. Het bestaan van in aanmerking komende aandelen volstaat op zich niet: zonder winst of uitkeerbare reserves blijft het regime zonder praktisch nut. De aantrekkelijkheid van VVPRbis moet daarom steeds worden beoordeeld in samenhang met de concrete financiële toestand en dividendpolitiek van de vennootschap.³⁹

3.5 Praktische aandachtspunten en valkuilen

In de praktijk vereist de toepassing van VVPRbis een nauwgezette juridische en fiscale toetsing. Ondernemingen moeten vooreerst zorgvuldig nagaan of zij op het relevante ogenblik effectief kwalificeren als kleine vennootschap. Een verkeerde beoordeling van deze voorwaarde kan tot gevolg hebben dat het verlaagd tarief ten onrechte wordt toegepast, met mogelijke fiscale regularisaties en bijkomende lasten tot gevolg.

Daarnaast moet bijzondere aandacht worden besteed aan de kenmerken van de betrokken aandelen. Enkel aandelen die beantwoorden aan de wettelijke vereisten inzake nieuwe uitgifte, inbreng in geld, vorm en volstorting kunnen in aanmerking komen. Ook bij latere verrichtingen, zoals herstructureringen of wijzigingen in het aandeelhouderschap, moet worden nagegaan of de voorwaarden van het regime behouden blijven.

Ten slotte is ook de temporele dimensie van het VVPRbis-regime een belangrijke valkuil. Het volstaat niet dat aan de materiële voorwaarden is voldaan; ook de wachttijd moet correct worden toegepast. In de praktijk vergt dit een zorgvuldige afstemming tussen de datum van de inbreng, de betrokken boekjaren en het ogenblik waarop het dividend wordt toegekend of betaalbaar gesteld. Om die reden is een grondige fiscale planning onontbeerlijk voor vennootschappen die op geldige wijze gebruik willen maken van dit gunstregime.

Een verkoop van VVPRbis-aandelen kan belangrijke fiscale gevolgen hebben. De aandelen die worden overgedragen verliezen in principe het recht op het verlaagde tarief van roerende voorheffing. De aandelen die door de oorspronkelijke aandeelhouder worden behouden, blijven daarentegen wel onder het VVPRbis-regime vallen. Bij een toekomstige overdracht van aandelen moet daarom steeds worden nagegaan welke aandelen nog aan de voorwaarden van het regime voldoen.⁴⁰

3.6 Boekhoudkundige verwerking

In tegenstelling tot de liquidatiereserve vereist het VVPRbis-regime geen afzonderlijke reserve of specifieke boeking op een afzonderlijke passiefrekening. Het fiscale voordeel van VVPRbis is verbonden aan de aandelen die aan de wettelijke voorwaarden voldoen en niet aan een afzonderlijk gereserveerd gedeelte van het eigen vermogen. De opvolging van het regime gebeurt daarom voornamelijk via het aandelenregister en de documentatie van de uitgiftevoorwaarden, eerder dan via een specifieke boekhoudkundige verwerking.⁴¹

Ook wanneer een kapitaalverhoging plaatsvindt die aan de voorwaarden van het VVPRbis-regime voldoet, gebeurt de boekhoudkundige verwerking volgens de gewone regels voor een inbreng in geld. De inbreng wordt opgenomen binnen het eigen vermogen van de vennootschap, zonder dat hiervoor een afzonderlijke VVPRbis-rekening bestaat. Het VVPRbis-karakter van de aandelen blijkt dus niet uit een specifieke boeking, maar uit de juridische en fiscale kenmerken van de uitgifte.⁴²

³⁸ Art. 269, § 2 WIB 92.

³⁹ Art. 5:143 WVV.

⁴⁰ Verdingh, *Update Vennootschapsbelasting*, p 85.

⁴¹ Art. 269, § 2 WIB 92 ; Verdingh, Y., *Update Vennootschapsbelasting*, webinar UCLL Research & Expertise, 27 april 2026, pp. 84-85.

⁴² Koninklijk Besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, Bijlage 3 (Minimum Algemeen Rekeningstelsel).

De boekhoudkundige verwerking van VVPRbis situeert zich voornamelijk op het ogenblik waarop een dividend wordt toegekend. Op dat moment wordt het dividend geboekt, wordt de verschuldigde roerende voorheffing ingehouden en vervolgens doorgestort aan de fiscus. De toepassing van VVPRbis heeft daarbij uitsluitend invloed op het tarief van de roerende voorheffing en niet op de wijze waarop de dividenduitkering boekhoudkundig wordt verwerkt.⁴³

Tabel 1: Boekhoudkundige verwerking van de VVPRbis

Stap	Boeking	Debet	Credit
1	Toekenning van het dividend	694 Vergoeding van het kapitaal	47 Schulden uit dividenduitkeringen
2	Inhouding roerende voorheffing	47 Schulden uit dividenduitkeringen	453 Ingehouden roerende voorheffing
3	Uitbetaling nettodividend	47 Schulden uit dividenduitkeringen	550 Bank
4	Doorstorting roerende voorheffing	453 Ingehouden roerende voorheffing	550 Bank

⁴³ Art. 261 WIB 92; Art. 267 WIB 92; Art. 269, § 2 WIB 92.

HOOFDSTUK 4. DE LIQUIDATIERESERVE

4.1 Ontstaan en doelstelling van de liquidatiereserve

De liquidatiereserve werd ingevoerd als een fiscaal gunstregime voor kmo-vennootschappen, met als doel een evenwicht te creëren tussen winstinhouding en latere fiscaal gunstige uitkering aan aandeelhouders. Het stelsel laat toe dat een vennootschap een deel van haar winst na belasting reserveert in een afzonderlijke passiefpost, mits betaling van een afzonderlijke aanslag. In ruil daarvoor kan bij latere uitkering een gunstiger fiscale behandeling worden verkregen dan onder het gewone regime van roerende voorheffing.⁴⁴

De regeling beoogt in de eerste plaats om kmo-vennootschappen ertoe aan te zetten hun winsten niet onmiddellijk uit te keren, maar deze eerst binnen de onderneming te behouden. Daarmee sluit de liquidatiereserve aan bij een beleidskeuze die kapitaalopbouw en interne financiering binnen kmo-vennootschappen wil bevorderen. Tegelijk wil de wetgever vermijden dat een langdurige winstinhouding fiscaal onaantrekkelijk zou worden voor aandeelhouders. De liquidatiereserve vormt aldus een fiscaal compromis tussen ondernemingsbelang en aandeelhoudersbelang.⁴⁵

In tegenstelling tot VVPRbis, waar het fiscaal voordeel pas ontstaat op het niveau van de latere dividenduitkering zonder voorafgaande afzonderlijke aanslag, veronderstelt de liquidatiereserve een onmiddellijke fiscale kost op het ogenblik van de aanleg. Dat structurele verschil verklaart waarom beide regimes weliswaar hetzelfde einddoel kunnen dienen, namelijk een fiscaal voordelige winstuitkering, maar dit via een fundamenteel andere techniek realiseren.⁴⁶

4.2 Toepassingsvoorwaarden⁴⁷

De toepassing van de liquidatiereserve is voorbehouden aan kmo-vennootschappen. Enkel vennootschappen die beantwoorden aan de vennootschapsrechtelijke criteria van de kleine vennootschap kunnen van dit stelsel gebruikmaken (zie voorwaarden 3.2.1 Kleine vennootschap). Daarmee bevestigt de wetgever dat de liquidatiereserve uitdrukkelijk is ontworpen als ondersteuningsmaatregel voor kmo's en niet als een algemeen regime voor alle vennootschappen.

Daarnaast moet de liquidatiereserve op formeel correcte wijze worden aangelegd. Dat betekent dat de reserve afzonderlijk moet worden geboekt, op deze manier is het identificeerbaar in de boekhouding. De fiscale gunstbehandeling is nauw verbonden met het bestaan van een duidelijk afgebakende reserve waarop de wettelijke regels inzake afzonderlijke aanslag en latere uitkering kunnen worden toegepast.

De naleving van deze toepassingsvoorwaarden is essentieel. Wanneer een vennootschap ten onrechte een liquidatiereserve aanlegt of wanneer de reserve boekhoudkundig niet correct wordt verwerkt, kan dit ertoe leiden dat het gunstregime niet geldig kan worden toegepast. De regeling vereist derhalve niet alleen fiscale kennis, maar ook een accurate boekhoudkundige implementatie.

4.3 Aanleg van de liquidatiereserve

De aanleg van een liquidatiereserve gebeurt door de winst na belasting geheel of gedeeltelijk toe te wijzen aan een afzonderlijke reserve binnen het eigen vermogen van de vennootschap.

De keuze om al dan niet een liquidatiereserve aan te leggen behoort tot het winstbestemmingsbeleid van de vennootschap. Die keuze zal in de praktijk afhangen van verschillende factoren, waaronder de liquiditeitspositie van de vennootschap, de verwachte termijn waarop aandeelhouders een uitkering wensen te ontvangen en de vergelijking met andere fiscaal gunstige uitkeringsregimes. De aanleg van een liquidatiereserve veronderstelt dat

⁴⁴ Art. 184quater WIB 92.

⁴⁵ Wet van 19 december 2014 houdende diverse fiscale bepalingen, BS 29 december 2014.

⁴⁶ Art. 184quater WIB 92; Art. 269, § 2 WIB 92.

⁴⁷ Art. 184quater WIB 92.

de vennootschap bereid is op korte termijn een fiscale kost te dragen in ruil voor een potentieel voordeel op langere termijn.⁴⁸

4.3.1 Afzonderlijke aanslag van 10 procent

Aan de aanleg van de liquidatiereserve is een afzonderlijke aanslag van 10 procent verbonden. Deze heffing wordt berekend op het bedrag dat naar de liquidatiereserve wordt overgeboekt en vormt de onmiddellijke fiscale kost van het regime. Juist deze voorafgaande aanslag onderscheidt de liquidatiereserve fundamenteel van VVPRbis, waar geen afzonderlijke belasting verschuldigd is op het moment waarop de voorwaarden voor het gunstregime worden gecreëerd.⁴⁹

De afzonderlijke aanslag moet worden beschouwd als de prijs die de vennootschap betaalt om op een later tijdstip onder gunstigere fiscale voorwaarden tot uitkering te kunnen overgaan. Het regime veronderstelt dus een vooruitgeschoven fiscale planning: de vennootschap neemt op het ogenblik van de reservevorming een zekere belastingdruk op zich om later een lagere totale fiscale kost te realiseren, afhankelijk van het moment van uitkering. Hierdoor vermindert de boekhoudkundige winst. Echter is deze kost fiscaal niet aftrekbaar en wordt verworpen in de vennootschapsbelasting. Dit betekent dat de vennootschap de belasting onmiddellijk moet financieren zonder daarvoor een bijkomend fiscaal voordeel te verkrijgen.⁵⁰

De afzonderlijke aanslag van 10 procent wordt niet berekend op de volledige beschikbare winst na belasting, maar op het bedrag dat effectief als liquidatiereserve wordt aangelegd. Aangezien de afzonderlijke aanslag door de vennootschap zelf wordt gedragen, moet de beschikbare winst worden opgesplitst tussen enerzijds de aan te leggen liquidatiereserve en anderzijds de verschuldigde afzonderlijke aanslag. In de praktijk wordt daarom de beschikbare winst gedeeld door 1,10 om het bedrag van de liquidatiereserve te bepalen waarop de aanslag van 10 procent wordt berekend.⁵¹

Ter illustratie kan worden uitgegaan van een beschikbare winst na belasting van € 16.000. Het bedrag dat effectief als liquidatiereserve kan worden aangelegd bedraagt dan:

$$\frac{16.000}{1,10} = 14.545,45$$

De afzonderlijke aanslag van 10 procent bedraagt vervolgens:

$$10\% \times 14.545,45 = 1.454,55$$

Samen vormen de aangelegde liquidatiereserve en de verschuldigde afzonderlijke aanslag opnieuw de volledige beschikbare winst:

$$14.545,45 + 1.454,55 = 16.000$$

Dit voorbeeld illustreert dat de afzonderlijke aanslag economisch wordt gefinancierd uit de beschikbare winst van de vennootschap en dus een onmiddellijke impact heeft op het bedrag dat effectief als liquidatiereserve kan worden opgebouwd.

4.3.2 Boekhoudkundige verwerking

De liquidatiereserve moet boekhoudkundig afzonderlijk worden verwerkt en duidelijk identificeerbaar blijven. Die afzonderlijke boeking is niet enkel een formaliteit, maar een wezenlijk element van het stelsel. Enkel wanneer de

⁴⁸ Art. 5:142 WvV en Art. 5:143 WvV.

⁴⁹ Art. 219quater WIB 92.

⁵⁰ Art. 198, § 1, 1° WIB 92; Art. 184quater WIB 92.

⁵¹ Art. 184quater WIB 92. en Art. 219quater WIB 92.

reserve als afzonderlijke passiefpost wordt aangelegd, kan op een correcte wijze worden vastgesteld welk bedrag onder het specifieke fiscale regime van de liquidatiereserve valt.⁵²

Voor de praktijk betekent dit dat de vennootschap ervoor moet zorgen dat de resultaatsverwerking, de boeking van de reserve en de eventuele latere uitkering onderling samenhangend zijn. Een gebrekkige administratieve of boekhoudkundige onderbouw kan aanleiding geven tot bewijsproblemen of fiscale betwisting. De boekhoudkundige discipline is daarom een essentiële randvoorwaarde voor een geldige toepassing van het regime.⁵³

De afzonderlijke aanslag wordt op een 67-rekening geboekt.

Tabel 2: Boekhoudkundige verwerking van de liquidatiereserve

Stap	Boeking	Debet	Credit
1	Aanrekening afzonderlijke aanslag van 10%	6702 Belgische belastingen op het resultaat	450 Te betalen belastingen en taksen
2	Betaling van de afzonderlijke aanslag	450 Te betalen belastingen en taksen	550 Bank
3	Overboeking van de winst naar de liquidatiereserve	693 Over te dragen winst van het boekjaar	13 Ingegane liquidatiereserves

Toelichting: De afzonderlijke aanslag van 10% wordt eerst als belastingkost verwerkt en vervolgens betaald aan de fiscus. Daarna wordt de gekozen winstbestemming overgeboekt naar een afzonderlijke reserve binnen het eigen vermogen. Deze reserve blijft op de passiefzijde van de balans staan en vormt de basis voor het latere fiscale voordeel van de liquidatiereserve.

4.4 Fiscale behandeling van de liquidatiereserve

De fiscale behandeling van de liquidatiereserve hangt af van het tijdstip waarop de reserve uiteindelijk wordt uitgekeerd. De wetgever maakt daarbij een onderscheid tussen een uitkering bij liquidatie en een uitkering vóór liquidatie. Dat onderscheid is bepalend voor de uiteindelijke totale fiscale druk en dus voor de vraag in welke mate het regime in een concreet geval voordelig is.⁵⁴

4.4.1 Uitkering bij liquidatie⁵⁵

Wanneer de liquidatiereserve wordt uitgekeerd naar aanleiding van de liquidatie van de vennootschap, gebeurt dit in beginsel zonder bijkomende roerende voorheffing. In dat geval blijft de fiscale kost in essentie beperkt tot de afzonderlijke aanslag van 10 procent die reeds werd betaald bij de aanleg van de reserve. Daardoor kan de liquidatiereserve bijzonder aantrekkelijk zijn voor aandeelhouders die hun winst op lange termijn wensen te reserveren met het oog op een latere beëindiging van de vennootschap.

⁵² Art. 184quater WIB 92.

⁵³ Art. 184quater WIB 92.

⁵⁴ Art. 269, § 1, 8° en 8/1° WIB 92.

⁵⁵ Art. 269, § 1, 8° WIB 92.

Deze fiscale behandeling verklaart waarom de liquidatiereserve traditioneel wordt beschouwd als een instrument van langetermijnplanning. Het voordeel komt immers het duidelijkst tot uiting wanneer de reserve gedurende langere tijd in de vennootschap wordt behouden en pas bij liquidatie wordt uitgekeerd.

4.4.2 Uitkering na het verstrijken van de wachttermijn⁵⁶

Ook vóór de liquidatie van de vennootschap kan een liquidatiereserve aan de aandeelhouders worden uitgekeerd. In dat geval is de fiscale behandeling afhankelijk van het verstrijken van de wettelijk bepaalde wachttermijn. Indien aan die voorwaarde is voldaan, is op de uitkering een bijkomende roerende voorheffing verschuldigd aan een verlaagd tarief.

Bij uitkering na het verstrijken van de wachttermijn bedraagt de bijkomende roerende voorheffing in beginsel 5 procent. In combinatie met de eerder betaalde afzonderlijke aanslag van 10 procent leidt dit tot een totale fiscale kost die lager kan uitvallen dan onder het gewone dividendregime. De wachttijd is dan ook een essentieel element van het stelsel: zonder naleving ervan kan de liquidatiereserve haar fiscaal voordeel grotendeels verliezen.

De wachttermijn moet strikt worden nageleefd en correct worden berekend vanaf het belastbare tijdperk waarin de liquidatiereserve werd aangelegd. Voor de praktijk is dat van groot belang, aangezien een onjuiste tijdsbepaling onmiddellijke gevolgen kan hebben voor het toepasselijke tarief van de roerende voorheffing.

4.4.3 Fiscale kost en netto-opbrengst⁵⁷

Voor een correcte beoordeling van de liquidatiereserve volstaat het niet om enkel naar de afzonderlijke aanslag van 10 procent te kijken. De relevante vraag is welke totale fiscale kost uiteindelijk wordt gedragen en welk nettobedrag de aandeelhouder effectief overhoudt. De aantrekkelijkheid van het stelsel hangt dus af van de combinatie van de initiële aanslag en de eventuele bijkomende roerende voorheffing op het moment van de uitkering.

Vanuit dat perspectief kan de liquidatiereserve slechts zinvol worden beoordeeld in vergelijking met alternatieve uitkeringsmechanismen, in het bijzonder VVPRbis. Waar VVPRbis werkt zonder initiële fiscale kost maar met een systeem van verlaagde roerende voorheffing na verloop van tijd, vertrekt de liquidatiereserve van een voorafgaande belasting in ruil voor een latere potentieel gunstige uitkering. De uiteindelijke voorkeur voor het ene dan wel het andere regime zal daarom afhangen van de tijdshorizon, de liquiditeitspositie en de uitkeringsplanning van de vennootschap.

4.5 Voor- en nadelen van de liquidatiereserve

Een belangrijk voordeel van de liquidatiereserve is dat zij een fiscaal interessant instrument kan vormen voor vennootschappen die hun winsten niet onmiddellijk wensen uit te keren. Door de winst eerst in de onderneming te behouden, blijft het mogelijk de financiële draagkracht van de vennootschap te ondersteunen, terwijl tegelijk een gunstige fiscale uitkering op langere termijn wordt voorbereid.⁵⁸ Dit maakt het stelsel bijzonder relevant voor kmo-vennootschappen die een langetermijnvisie hanteren en geen onmiddellijke dividendbehoefte hebben.

Daartegenover staat dat de liquidatiereserve een onmiddellijke fiscale kost meebrengt in de vorm van de afzonderlijke aanslag van 10 procent. Dat kan voor sommige vennootschappen een nadeel vormen, zeker wanneer de liquiditeitsruimte beperkt is of wanneer onzeker is of de reserve daadwerkelijk gedurende voldoende lange tijd kan worden aangehouden. Bovendien hangt het uiteindelijke voordeel van het regime sterk af van het precieze ogenblik waarop de reserve wordt uitgekeerd.⁵⁹

⁵⁶ Art. 269, § 1, 8/1° WIB 92.

⁵⁷ Art. 219quater WIB 92 en Art. 269, § 1, 8° en 8/1° WIB 92.

⁵⁸ Art. 184quater WIB 92.

⁵⁹ Art. 219quater WIB 92; Art. 269, § 1, 8/1° WIB 92.

Een bijkomend nadeel is de relatieve rigiditeit van het stelsel. Omdat het fiscale voordeel mee afhangt van een correcte boekhoudkundige afzondering en van de naleving van een wachttermijn, is de liquidatiereserve minder eenvoudig toepasbaar dan een gewone dividenduitkering. Het regime is daardoor vooral geschikt voor vennootschappen die hun winstuitkeringspolitiek op langere termijn kunnen plannen.⁶⁰

4.6 Praktische aandachtspunten en valkuilen

Een eerste aandachtspunt betreft de liquiditeitsimpact van het stelsel. Hoewel de winst in de vennootschap blijft, moet de vennootschap op het moment van de aanleg wel de afzonderlijke aanslag van 10 procent kunnen dragen. Het regime veronderstelt dus dat de vennootschap voldoende financiële ruimte heeft om deze onmiddellijke belastingkost op te vangen zonder haar werking in het gedrang te brengen.⁶¹

Daarnaast blijkt uit recente rechtspraak dat de aanleg van een liquidatiereserve kort vóór een geplande vereffening aanleiding kan geven tot discussie met de fiscus. De rechtbank van eerste aanleg te Nijvel aanvaardde het standpunt van de fiscus dat sprake was van fiscaal misbruik wanneer een vennootschap haar boekjaar kunstmatig inkortte om nog snel een liquidatiereserve aan te leggen, waarna de vennootschap kort nadien werd vereffend en de reserve belastingvrij werd uitgekeerd. Volgens de rechtbank ontbraken voldoende economische motieven voor deze verrichtingen. Deze rechtspraak illustreert dat het gebruik van de liquidatiereserve steeds moet passen binnen een reële economische context en niet uitsluitend mag zijn ingegeven door fiscale optimalisatie.⁶²

Verder moet ook de timing van een latere uitkering met de nodige zorg worden benaderd. De fiscale uitkomst van de liquidatiereserve is immers rechtstreeks afhankelijk van het moment waarop de reserve wordt uitgekeerd. Een te vroege uitkering of een onjuiste berekening van de wachttermijn kan het beoogde voordeel aanzienlijk verminderen. Om die reden vergt het gebruik van de liquidatiereserve een doordachte langetermijnplanning en een nauwkeurige opvolging door de vennootschap en haar adviseurs.⁶³

Ten slotte vraagt een eventuele verkoop van de aandelen van de vennootschap bijzondere aandacht. Een eerder aangelegde liquidatiereserve gaat door een aandelenoverdracht in principe niet verloren, aangezien zij verbonden blijft aan de vennootschap en op de balans behouden blijft. De reserve verhuist dus niet naar de oorspronkelijke aandeelhouder, maar blijft deel uitmaken van de vennootschap die wordt overgedragen. Eventuele toekomstige uitkeringen uit deze reserve zullen daardoor toekomen aan de nieuwe aandeelhouder. Bij een geplande aandelenverkoop moet daarom worden nagegaan of het wenselijk is om de liquidatiereserve vóór de overdracht uit te keren dan wel als onderdeel van de vennootschap mee over te dragen en dat voordeel te rekenen in de verkoopprijs.

⁶⁰ Art. 184quater WIB 92; Art. 269, § 1, 8/1° WIB 92.

⁶¹ Art. 219quater WIB 92.

⁶² Rb. Nijvel 6 januari 2026, besproken in Y. Verdingh, *Fiscaal Bijpraten*, mei 2026, p. 86-87.

⁶³ Art. 269, § 1, 8/1° WIB 92.

HOOFDSTUK 5. RECENTE WETSWIJZIGINGEN INZAKE VVPRBIS EN LIQUIDATIERESERVE

5.1 Overzicht van de recente fiscale wijzigingen

De fiscale behandeling van winstuitkeringen binnen Belgische kmo-vennootschappen heeft de voorbije jaren verschillende wijzigingen ondergaan. Zowel het VVPRbis-regime als de liquidatiereserve werden oorspronkelijk ingevoerd om ondernemerschap te stimuleren en aandeelhouders de mogelijkheid te bieden dividenden uit te keren tegen een lagere fiscale druk dan het gewone tarief van de roerende voorheffing. Beide systemen hebben bijgevolg als gemeenschappelijk doel het bevorderen van investeringen in Belgische vennootschappen, zij het via een verschillende fiscale techniek.⁶⁴

Ondanks deze gemeenschappelijke doelstelling zijn beide regimes historisch op een verschillende wijze uitgegroeid. Het VVPRbis-regime koppelt het fiscale voordeel aan bepaalde aandelen die voldoen aan specifieke wettelijke voorwaarden, terwijl de liquidatiereserve gebaseerd is op een afzonderlijke reservering van winst binnen de vennootschap. Hierdoor ontstonden aanzienlijke verschillen inzake toepassingsvoorwaarden, wachttermijnen en fiscale druk.⁶⁵

Met de recente fiscale hervormingen heeft de wetgever geprobeerd deze verschillen gedeeltelijk weg te werken. De wijzigingen kaderen binnen een bredere hervorming van de fiscaliteit waarbij wordt gestreefd naar een grotere eenvoud, meer coherentie tussen bestaande gunstregimes en een verhoging van de fiscale ontvangsten. Zowel het VVPRbis-regime als de liquidatiereserve werden aangepast, waardoor het fiscale verschil tussen beide systemen kleiner wordt dan voorheen.⁶⁶

De hervormingen hebben een belangrijke impact op Belgische kmo-vennootschappen. In het verleden werd de keuze tussen VVPRbis en de liquidatiereserve vaak in belangrijke mate bepaald door het verschil in fiscale behandeling. Door de recente aanpassingen zal deze keuze steeds vaker afhangen van bijkomende factoren, zoals de liquiditeitspositie van de vennootschap, de investeringshorizon van de aandeelhouders en de gewenste timing van toekomstige winstuitkeringen.⁶⁷

In de volgende paragrafen worden de concrete wijzigingen aan het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve afzonderlijk besproken, waarna wordt nagegaan welke gevolgen deze hervormingen hebben voor de fiscale planning van Belgische kmo-vennootschappen.

5.2 Recente wijzigingen met betrekking tot VVPRbis

Het VVPRbis-regime blijft ook na de recente hervormingen een fiscaal gunstregime dat uitsluitend van toepassing is op aandelen die voldoen aan de wettelijke voorwaarden van artikel 269, § 2 WIB 92.⁶⁸ Hoewel de fiscale behandeling gedeeltelijk wordt gewijzigd, blijven de fundamentele kenmerken van het regime behouden.

Een belangrijk kenmerk van VVPRbis is dat het fiscale voordeel verbonden blijft aan de betrokken aandelen. De aandeelhouder moet de aandelen vanaf hun uitgifte ononderbroken in volle eigendom behouden. Wanneer de aandelen aan een derde worden overgedragen, gaat het VVPRbis-voordeel in principe verloren. De wet voorziet wel uitzonderingen voor bepaalde familiale overdrachten. Zo wordt een overdracht ingevolge erfopvolging of schenking in rechte lijn of tussen echtgenoten voor de toepassing van het VVPRbis-regime niet beschouwd als een onderbreking van het ononderbroken behoud van de aandelen. Het voordeel kan in die gevallen dus onder voorwaarden behouden blijven.⁶⁹ Hierdoor onderscheidt VVPRbis zich fundamenteel van de liquidatiereserve,

⁶⁴ Art. 269 WIB 92, § 2; Art. 184quater WIB 92.

⁶⁵ Wolters Kluwer, VVPRbis en liquidatiereserves: nieuwe wijzigingen op til, Fiscale Actualiteit 2026/04, p. 1

⁶⁶ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025.

⁶⁷ FOD Financiën, *Roerende voorheffing*, geraadpleegd op 12 juni 2026, via [FOD Financiën – Roerende voorheffing](#).

⁶⁸ Art. 269, § 2 WIB 92.

⁶⁹ Art. 269, § 2 WIB 92.

waarbij het fiscale voordeel verbonden blijft aan de reserve binnen de vennootschap en niet aan de identiteit van de aandeelhouder.

Onder de oorspronkelijke regeling konden dividenden die voldeden aan de voorwaarden van het VVPRbis-regime genieten van een verlaagd tarief van de roerende voorheffing. Voor dividenden die werden uitgekeerd uit de winstverdeling van het tweede boekjaar na de inbreng bedroeg dit tarief 20 procent. Vanaf de winstverdeling van het derde boekjaar na de inbreng werd het tarief verder verlaagd tot 15 procent.⁷⁰

Met de Programmawet van 18 juli 2025 en de Programmawet van 30 mei 2026 heeft de wetgever het fiscale voordeel van VVPRbis gedeeltelijk beperkt. Voor aandelen die voortvloeien uit kapitaalbrengen verricht uiterlijk op 31 december 2025 blijft het tarief van 20 procent behouden voor dividenden uit de winstverdeling van het tweede boekjaar na de inbreng. Vanaf het derde boekjaar wordt het vroegere tarief van 15 procent echter verhoogd naar 18 procent voor dividenden die vanaf 1 juli 2026 worden toegekend of betaalbaar gesteld.⁷¹

Voor kapitaalbrengen vanaf 1 januari 2026 wordt de regeling verder verstrengd. In dat geval blijft gedurende de eerste drie boekjaren het gewone tarief van 30 procent van toepassing. Pas vanaf de winstverdeling van het derde daaropvolgende boekjaar kan het verlaagde tarief van 18 procent worden toegepast.⁷² Hierdoor wordt het fiscale voordeel van VVPRbis voor nieuwe kapitaalbrengen minder snel toegankelijk dan onder de vroegere regeling.

De wetgever verantwoordt deze wijziging voornamelijk vanuit de wens om de fiscale behandeling van VVPRbis en de liquidatiereserve verder op elkaar af te stemmen. In het verleden bestond tussen beide systemen een duidelijk verschil in fiscale druk, waardoor de keuze voor een bepaalde vorm van winstuitkering vaak werd gestuurd door fiscale optimalisatie. Door de belastingdruk dichterbij elkaar te brengen, wil de wetgever vermijden dat fiscale overwegingen de enige bepalende factor vormen bij de keuze tussen beide regimes.⁷³

Ondanks deze verhoging blijft VVPRbis een aantrekkelijk systeem voor aandeelhouders die hun aandelen gedurende langere tijd aanhouden. In tegenstelling tot de liquidatiereserve is geen voorafgaande afzonderlijke aanslag verschuldigd op het ogenblik waarop het fiscale voordeel wordt opgebouwd. Bovendien blijft het voordeel gekoppeld aan de aandelen zelf, waardoor geen afzonderlijke reserve binnen het eigen vermogen van de vennootschap moet worden aangelegd.⁷⁴

De hervorming heeft evenwel tot gevolg dat het historische fiscale voordeel van VVPRbis gedeeltelijk wordt afgezwakt. Het verschil met de liquidatiereserve wordt kleiner dan voorheen, waardoor de uiteindelijke keuze tussen beide systemen in toenemende mate zal afhangen van de concrete situatie van de vennootschap en haar aandeelhouders.

⁷⁰ Art. 269, § 2 WIB 92.

⁷¹ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025; Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

⁷² *Programmawet van 30 mei 2026, Belgisch Staatsblad, 1 juni 2026, 29687.*

⁷³ Programmawet van 18 juli 2025, *Belgisch Staatsblad*, 29 juli 2025.

⁷⁴ Art. 269, § 2 WIB 92.

5.3 Recente wijzigingen met betrekking tot de liquidatiereserve

De liquidatiereserve blijft ook na de recente hervormingen een specifiek fiscaal gunstregime voor kmo-vennootschappen. In tegenstelling tot VVPRbis is het fiscale voordeel niet verbonden aan de aandelen van de aandeelhouder, maar aan een afzonderlijke reserve die binnen het eigen vermogen van de vennootschap wordt aangelegd. Hierdoor blijft een reeds opgebouwde liquidatiereserve in principe behouden, zelfs wanneer zich later wijzigingen voordoen in het aandeelhouderschap van de vennootschap. Een belangrijk kenmerk van de liquidatiereserve is bovendien dat uitsluitend kmo-vennootschappen een dergelijke reserve kunnen aanleggen. Het fiscale voordeel is bijgevolg rechtstreeks gekoppeld aan het statuut van de vennootschap en niet aan de aandelen van de aandeelhouder, zoals bij VVPRbis het geval is.⁷⁵

Onder de oorspronkelijke regeling kon een kleine vennootschap een liquidatiereserve aanleggen door een gedeelte van haar winst na belasting te reserveren en hierop een afzonderlijke aanslag van 10 procent te betalen. Wanneer de reserve gedurende minstens vijf jaar binnen de vennootschap werd behouden, kon zij vervolgens worden uitgekeerd tegen een bijkomende roerende voorheffing van 5 procent. Hierdoor bedroeg de totale effectieve fiscale druk ongeveer 13,64 procent.⁷⁶

Met de Programmawet van 18 juli 2025 en de Programmawet van 30 mei 2026 werd de regeling inzake liquidatiereserves verder hervormd. Daarbij moet een onderscheid worden gemaakt tussen liquidatiereserves die uiterlijk op 30 december 2025 werden aangelegd en reserves die na deze datum worden aangelegd.⁷⁷

Voor liquidatiereserves aangelegd uiterlijk op 30 december 2025 blijft het vroegere overgangsregime behouden. In dat geval bedraagt de aanvullende roerende voorheffing 6,5 procent wanneer de reserve wordt uitgekeerd na afloop van de verkorte wachttermijn van drie jaar maar vóór het verstrijken van de oorspronkelijke termijn van vijf jaar. Na het verstrijken van de volledige wachttermijn van vijf jaar blijft het tarief van 5 procent van toepassing.⁷⁸

Voor liquidatiereserves aangelegd na 30 december 2025 geldt daarentegen een nieuw regime. Wanneer de reserve gedurende minstens drie jaar binnen de vennootschap wordt behouden, bedraagt de aanvullende roerende voorheffing voortaan 9,8 procent. Hierdoor stijgt de totale fiscale druk ten opzichte van de vroegere regeling.⁷⁹

Volgens de wetgever beogen deze wijzigingen een verdere harmonisering van de fiscale behandeling van VVPRbis en de liquidatiereserve. Waar beide systemen in het verleden een verschillende fiscale druk kenden, wordt dit verschil door de recente hervormingen aanzienlijk kleiner. Hierdoor wordt de keuze tussen beide regimes minder afhankelijk van louter fiscale motieven en meer van de concrete situatie van de vennootschap en haar aandeelhouders.⁸⁰

Naast de tariefwijzigingen heeft de wetgever ook een specifieke antimisbruikbepaling ingevoerd voor belastingvrije uitkeringen van liquidatiereserves bij vereffening. Wanneer de verkrijger van dergelijke dividenden binnen een termijn van drie jaar via een vennootschap identieke of gelijkaardige activiteiten hervat, kunnen de eerder belastingvrij ontvangen dividenden alsnog als belastbare inkomsten worden aangemerkt. De belastingplichtige behoudt evenwel de mogelijkheid om aan te tonen dat de verrichting hoofdzakelijk door andere dan fiscale motieven werd ingegeven.⁸¹

Voor liquidatiereserves die vóór de hervorming werden aangelegd, blijven overgangsmaatregelen van toepassing. Hierdoor kunnen binnen éénzelfde vennootschap gedurende een bepaalde periode verschillende fiscale regimes

⁷⁵ Art. 184quater WIB 92.

⁷⁶ Art. 184quater WIB 92.

⁷⁷ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025.

⁷⁸ Programmawet van 18 juli 2025, *Belgisch Staatsblad*, 29 juli 2025.

⁷⁹ Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

⁸⁰ Programmawet van 18 juli 2025, *Belgisch Staatsblad*, 29 juli 2025.

⁸¹ Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026, invoeging van art. 21, lid 1, 11° en lid 2 WIB 92.

naast elkaar bestaan. Dit verhoogt de complexiteit van de fiscale planning en vereist een zorgvuldige opvolging van de verschillende opgebouwde reserves.

De hervorming heeft bovendien niet tot gevolg dat alle bestaande liquidatiereserves automatisch onder het nieuwe tarief van 9,8 procent vallen. Voor liquidatiereserves die uiterlijk op 30 december 2025 werden aangelegd, blijven de vroegere tarieven van toepassing. Hierdoor kunnen ook na 2029 nog liquidatiereserves worden uitgekeerd aan een aanvullend tarief van 6,5 procent of zelfs 5 procent, afhankelijk van het tijdstip waarop de reserve werd aangelegd.⁸²

Hoewel de liquidatiereserve ook na de hervorming een aantrekkelijk instrument blijft voor winstuitkeringen op langere termijn, wordt het fiscale voordeel gedeeltelijk beperkt. Het verschil met VVPRbis wordt hierdoor aanzienlijk kleiner, waardoor de uiteindelijke keuze tussen beide systemen steeds meer zal afhangen van de concrete situatie van de vennootschap en haar aandeelhouders.

VVPRbis en Liquidatiereserve – Overzichtstabellen

Tabel 1: VVPRbis na de hervormingen

Datum van de inbreng in geld	Boekjaar van de inbreng en eerste boekjaar nadien	Tweede boekjaar na de inbreng	Vanaf het derde boekjaar na de inbreng
Vóór 1 januari 2026	30% RV	20% RV	15% RV vóór 1 juli 2026 18% RV vanaf 1 juli 2026
Vanaf 1 januari 2026	30% RV	30% RV	18% RV

Tabel 2: Liquidatiereserve na de hervormingen

Datum van aanleg	Uitkering binnen de wachtermijn	Uitkering na afloop van de wachtermijn	Uitkering bij vereffening
Tot en met 30 december 2025	20% RV	5% RV na 5 jaar 6,5% RV tussen 3 en 5 jaar	0% RV (10% afzonderlijke aanslag)
Vanaf 31 december 2025	30% RV binnen 3 jaar	9,8% RV vanaf 3 jaar	0% RV (10% afzonderlijke aanslag)

⁸² Vandekerckhove, A.M. (2026). *VVPRbis en liquidatiereserves: nieuwe wijzigingen op til. Fiscale Actualiteit*, 2026(4), 1-8.

5.4 Impact van de recente hervormingen op dividendplanning

De recente en aangekondigde wijzigingen tonen aan dat de wetgever de fiscale gunstregimes voor kmo-vennootschappen verder wil verfijnen in functie van budgettaire, economische en antimisbruikoverwegingen. De wijzigingen hebben niet tot doel de regimes volledig af te schaffen, maar wel om hun toepassingsvoorwaarden en fiscale gevolgen nauwer af te stemmen op de beleidskeuzes van het moment.⁸³

In het bijzonder wijst de verschillende behandeling van VVPRbis en de liquidatiereserve erop dat de wetgever beide systemen niet als gelijkwaardig beschouwt. Hoewel de totale fiscale druk onder beide regimes sinds de hervormingen van 2025 en 2026 grotendeels naar elkaar is toegegroeid, blijven er belangrijke verschillen bestaan. Bij VVPRbis wordt geen voorafgaande belasting betaald op het moment waarop de winst binnen de vennootschap wordt opgebouwd. De belasting wordt pas verschuldigd wanneer effectief een dividend wordt uitgekeerd aan de aandeelhouder. Bij de liquidatiereserve wordt reeds bij de aanleg van de reserve een afzonderlijke aanslag van 10 procent betaald.⁸⁴ Wanneer de reserve later vóór vereffening wordt uitgekeerd, kan daarnaast nog een aanvullende roerende voorheffing verschuldigd zijn.⁸⁵

Daardoor verschilt vooral de impact op de liquiditeitspositie van de vennootschap. VVPRbis laat toe om de volledige winst langer binnen de onderneming te behouden, terwijl bij de liquidatiereserve reeds vanaf de aanleg een gedeelte van de beschikbare middelen aan de fiscus wordt betaald. Anderzijds blijft de liquidatiereserve bijzonder aantrekkelijk wanneer de vennootschap op termijn wordt vereffend. Voor correct aangelegde liquidatiereserves is bij vereffening geen bijkomende roerende voorheffing verschuldigd, waardoor de fiscale kost in principe beperkt blijft tot de eerder betaalde afzonderlijke aanslag van 10%. Dit specifieke voordeel bestaat niet voor VVPRbis. Het VVPRbis-regime heeft uitsluitend betrekking op gewone dividenduitkeringen en is niet van toepassing op liquidatieboni. Hierdoor kan het fiscale voordeel van VVPRbis niet worden benut wanneer winst pas bij vereffening aan de aandeelhouders wordt uitgekeerd.⁸⁶ Hierdoor behoudt de liquidatiereserve, ondanks de recente tariefverhogingen, een belangrijk fiscaal voordeel voor ondernemers die hun winst op lange termijn binnen de vennootschap wensen te behouden met het oog op een latere vereffening.

5.5 Impact op rechtszekerheid, toepasbaarheid en fiscale planning

De aangekondigde wijzigingen hebben een aanzienlijke impact op de rechtszekerheid en de fiscale planning van kmo-vennootschappen. In de praktijk volstaat het niet langer om louter de nominale tarieven van VVPRbis en de liquidatiereserve naast elkaar te plaatsen. Ook de vraag op welk moment het statuut van kleine vennootschap moet worden beoordeeld, of een aandelenoverdracht gevolgen heeft voor het fiscale voordeel en welke wachttermijn of bijkomende heffing van toepassing is, speelt een belangrijke rol in de uiteindelijke keuze.

Voor VVPRbis ligt het zwaartepunt vooral bij de initiële voorwaarden en het behoud van de aandelen door dezelfde aandeelhouder. Een ondernemer die verwacht zijn aandelen binnen enkele jaren te verkopen of nieuwe aandeelhouders toe te laten, moet hiermee rekening houden bij de keuze voor het regime. Voor de liquidatiereserve verschuift het aandachtspunt daarentegen naar het behoud van het kmo-statuuat bij aanleg, de afzonderlijke boekhoudkundige verwerking en de gekozen uitkeringstermijn. Daardoor hebben beide regimes in de praktijk een verschillend toepassingsgebied, ondanks hun gelijkaardige doelstelling.

Verder kan een gedeeltelijke verkoop van aandelen ertoe leiden dat slechts een deel van de aandelen nog onder het gunstregime valt.⁸⁷ Hierdoor moeten ondernemingen en hun adviseurs niet alleen rekening houden met fiscale tarieven en wachttermijnen, maar eveneens met de toekomstige eigendomsstructuur van de vennootschap.

⁸³ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025; Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

⁸⁴ Art. 219quater WIB 92.

⁸⁵ Art. 184quater WIB 92; Art. 219quater WIB 92.

⁸⁶ Art. 269, § 2 WIB 92; Art. 21, eerste lid, 11° WIB 92; Art. 209 WIB 92.

⁸⁷ Verdingh, Y. (2026). *Update Vennootschapsbelasting*. Webinar UCLL Research & Expertise, 27 april 2026, p. 85.

Voor fiscale planning betekent dit dat kmo-vennootschappen en hun adviseurs niet alleen een keuze moeten maken op basis van het verwachte nettorendement, maar ook op basis van de mate van flexibiliteit die zij wensen te behouden. Een vennootschap die verwacht op termijn haar kmo-statuuut te verliezen, moet vooral nagaan of zij de liquidatiereserve nog rechtsgeldig kan aanleggen zolang zij als kleine vennootschap kwalificeert. Ook zal een geplande overdracht van aandelen een ander gewicht hebben naargelang het gekozen regime. De recente wijzigingen eisen daarom een meer genuanceerde, gepersonaliseerde en toekomstgerichte vergelijking van beide systemen. Dit blijkt ook uit de praktijk. Sinds de aankondiging van de hervormingen in het najaar van 2025 hebben accountants en fiscale adviseurs ten laatste hun cliënten actief geïnformeerd over de gevolgen van de nieuwe regelgeving. Veel vennootschappen onderzochten daarbij of bestaande liquidatiereserves nog onder het gunstigere overgangsregime konden vallen en of geplande dividenduitkeringen best vervroegd werden. De hervormingen hebben daardoor niet alleen geleid tot juridische wijzigingen, maar ook tot een intensievere fiscale planning binnen kmo-vennootschappen.

5.6 Vergelijking tussen VVPRbis en de liquidatiereserve onder het huidige en aangekondigde regime

Tabel 3: Synthese van de voornaamste fiscale, juridische en praktische verschillen tussen beide regimes voor kmo-vennootschappen.

Vergelijkingspunt	VVPRbis	Liquidatiereserve
Doel van het regime	Fiscaal gunstige dividenduitkering via aandelen op naam in kmo-vennootschappen	Fiscaal gunstige latere uitkering van gereserveerde winst in kmo-vennootschappen
Toepassingsmoment kmo-statuuut	Enkel relevant op het moment van de uitgifte / aanleg	Relevant op het ogenblik van aanleg van de liquidatiereserve
Gevolg van verlies kmo-statuuut	Geen verlies van het reeds opgebouwde voordeel wanneer de vennootschap later geen kleine vennootschap meer is	Geen invloed op reeds rechtsgeldig aangelegde liquidatiereserves. Wel invloed op de aan te leggen liquidatiereserves
Kmo-definitie	Op balansdatum van het laatst afgesloten boekjaar niet meer dan één van drie criteria overschrijden	Zelfde definitie
Criteria kleine vennootschap	Max. 50 werknemers gemiddeld; max. € 11.250.000 omzet excl. btw; max. € 6.000.000 balanstotaal	Zelfde criteria
Geen kleine vennootschap meer wanneer	Twee of drie criteria worden overschreden	Twee of drie criteria worden overschreden
Aard van het regime	Aandeelgebonden regime	Reservegebonden regime
Voorwerp van het regime	Nieuwe aandelen op naam uitgegeven naar	Winst na belasting die wordt aangelegd als afzonderlijke reserve

	aanleiding van een inbreng in geld	
Inbrengvoorwaarde	Inbreng in geld vereist	Geen inbreng in geld, maar aanleg vanuit winst na belasting
Vormvereiste	Aandelen op naam	Afzonderlijke boeking op een passiefrekening
Volle eigendom vereist	Ja, aandelen moeten ononderbroken in volle eigendom worden behouden vanaf uitgifte	Niet op dezelfde wijze vereist
Gevolg van verkoop aan derden	Voordeel gaat verloren	Voordeel blijft behouden
Uitzondering bij overdracht	Schenking in rechte lijn doet het voordeel niet noodzakelijk verloren gaan	Niet dezelfde problematiek
Boekhoudkundige verwerking	Geen afzonderlijke reserve zoals bij liquidatiereserve, maar correcte opvolging van aandelen en uitkeerbare winst blijft vereist	Verplichte aanleg op afzonderlijke passiefrekening
Initiële fiscale kost	Geen anticipatieve heffing	Wel anticipatieve heffing van 10% bij aanleg
Roerende voorheffing onder huidig regime	20% na 2 jaar, 15% na 3 jaar	Uitkering vóór vereffening: bijkomende RV na wachttermijn bovenop de anticipatieve heffing
Nieuwe aangekondigde regeling	Voor inbrengen in geld vanaf 1 januari 2026 geldt vanaf de toepasselijke wachttermijn het nieuwe tarief van 18%. Voor oudere inbrengen stijgt het vroegere tarief van 15% naar 18% voor dividenden die vanaf 1 juli 2026 worden toegekend of betaalbaar gesteld.	Voor nieuwe reserves vanaf 31/12/2025: RV na 3 jaar stijgt van 6,5% naar 9,8%
Wachttermijn	2 jaar voor eerste verlaging, 3 jaar voor verdere verlaging	3 jaar onder de nieuwe aangekondigde regeling
Controle doorheen de tijd	Geen voortdurende toetsing van kmo-statuuat vereist na aanleg	Enkel op het ogenblik van de aanleg van elke nieuwe liquidatiereserve moet de vennootschap

		kwalficeren als kleine vennootschap. Voor reeds rechtsgeldig aangelegde reserves is geen voortdurende toetsing vereist.
Relatie met aandeelhouder	Sterk persoons- en aandeelhoudersgebonden	Minder aandeelhoudersgebonden
Flexibiliteit bij aandeelsoverdracht	Beperkt	Groter
Liquiditeitsimpact voor de vennootschap	Geen onmiddellijke fiscale kost bij aanleg	Onmiddellijke kost van 10% anticipatieve heffing
Uitkering bij vereffening	VVPRbis is niet van toepassing op liquidatieboni. Bij vereffening geldt dus niet het VVPRbis-gunsttarief, maar de gewone fiscale behandeling van liquidatieboni.	0% bijkomende RV (de initiële 10% anticipatieve heffing bij aanleg is de definitieve fiscale eindkost).
Praktisch sterk punt	Interessant wanneer aandelen worden aangehouden en men zonder voorafgaande heffing naar een lager RV-tarief wil evolueren	Interessant wanneer winst eerst in de vennootschap wordt gehouden en men later fiscaal gunstig wil uitkeren
Praktisch zwak punt	Gevoelig voor verkoop van aandelen aan derden	Onmiddellijke kost van 10% en verplichte afzonderlijke boekhoudkundige opvolging.

HOOFDSTUK 6. VERGELIJKENDE ANALYSE VAN VVPRBIS EN DE LIQUIDATIERESERVE

6.1 Vergelijkingskader

De keuze tussen VVPRbis en de liquidatiereserve kan niet op een abstracte of louter theoretische wijze worden gemaakt. Beide stelsels bieden een fiscaal gunstige winstuitkering voor kmo-vennootschappen, maar verschillen fundamenteel in opbouw, tijdshorizon, flexibiliteit en risico. Een zinvolle vergelijking moet daarom vertrekken van de concrete factoren die in de praktijk doorslaggevend zijn, met name de initiële fiscale kost, de wachtermijn, de impact van een wijziging in het aandeelhouderschap, het behoud van het kmo-statuuat en de uiteindelijke netto-opbrengst voor de aandeelhouder.⁸⁸

Hoewel VVPRbis en de liquidatiereserve hetzelfde doel nastreven, namelijk een fiscaal gunstigere uitkering van winsten aan aandeelhouders van kmo-vennootschappen, realiseren zij dit op een fundamenteel verschillende manier. VVPRbis is gekoppeld aan specifieke aandelen die voortvloeien uit een inbreng in geld en werkt via een verlaagd tarief van roerende voorheffing.⁸⁹ De liquidatiereserve vertrekt daarentegen vanuit winst na belasting die binnen de vennootschap wordt aangehouden en fiscaal afzonderlijk wordt gereserveerd.⁹⁰ Daardoor verschillen beide systemen niet alleen op juridisch en fiscaal vlak, maar ook wat betreft liquiditeitsimpact, aandeelhoudersflexibiliteit en langetermijnplanning.

Een belangrijk bijkomend verschil betreft de overdraagbaarheid van het fiscale voordeel. Bij VVPRbis is het voordeel verbonden aan de aandelen en aan het behoud ervan door dezelfde aandeelhouder. Een overdracht aan een derde kan ertoe leiden dat het voordeel voor de betrokken aandelen verloren gaat.⁹¹ Bij de liquidatiereserve blijft het fiscale voordeel daarentegen verbonden aan de reserve binnen de vennootschap en niet aan de persoon van de aandeelhouder. Hierdoor biedt de liquidatiereserve doorgaans meer flexibiliteit wanneer op termijn een verkoop van aandelen, een toetreding van nieuwe aandeelhouders of een wijziging van de aandeelhoudersstructuur wordt verwacht. In situaties waarin een vereffening op termijn wordt overwogen, kan de liquidatiereserve bovendien bijkomend aantrekkelijk zijn, aangezien op correct aangelegde liquidatiereserves bij vereffening geen bijkomende roerende voorheffing verschuldigd is.⁹²

Bovendien hoeft de keuze in de praktijk niet noodzakelijk exclusief te zijn. Een kleine vennootschap kan onder bepaalde voorwaarden zowel gebruikmaken van VVPRbis als liquidatiereserves aanleggen, waardoor beide systemen complementair kunnen worden ingezet binnen dezelfde dividendstrategie.

6.2 Vergelijking op basis van toepassingsvoorwaarden

VVPRbis kent meer formele toepassingsvoorwaarden dan de liquidatiereserve. Naast het statuut van kleine vennootschap vereist VVPRbis onder meer een inbreng in geld, nieuwe aandelen op naam, volledige volstorting en het behoud van de aandelen in volle eigendom. De liquidatiereserve vereist daarentegen voornamelijk een correcte aanleg vanuit winst na belasting en een afzonderlijke boekhoudkundige verwerking.⁹³

6.3 Vergelijking op basis van fiscale kost

Het belangrijkste fiscale verschil tussen beide regimes ligt in het tijdstip waarop de belastingdruk ontstaat. Bij VVPRbis wordt geen voorafgaande belasting betaald. De fiscale kost ontstaat uitsluitend op het ogenblik van de dividenduitkering via de roerende voorheffing.

Bij de liquidatiereserve wordt daarentegen reeds bij de aanleg van de reserve een afzonderlijke aanslag van 10 procent betaald. Hierdoor draagt de vennootschap onmiddellijk een fiscale kost, nog vóór er een uitkering aan de

⁸⁸ Art. 269, § 2; Art. 184quater; Art. 219quater WIB 92.

⁸⁹ Art. 269, § 2 WIB 92.

⁹⁰ Art. 184quater en Art. 219quater WIB 92.

⁹¹ Art. 269, § 2 WIB 92.

⁹² Art. 21, eerste lid, 11° WIB 92.

⁹³ Art. 269, § 2; Art. 184quater WIB 92.

aandeelhouder plaatsvindt. De uiteindelijke fiscale voordeligheid van beide systemen hangt daarom niet alleen af van de toepasselijke tarieven, maar ook van de tijdshorizon van de investering en de liquiditeitspositie van de vennootschap.⁹⁴

Hierdoor is VVPRbis in de praktijk gevoeliger voor formele fouten en wijzigingen in de aandeelhoudersstructuur, terwijl de liquidatiereserve vooral een correcte boekhoudkundige verwerking en naleving van de wettelijke voorwaarden bij de aanleg vereist.

6.4 Vergelijking op basis van flexibiliteit en risico

De praktische bruikbaarheid van beide regimes hangt in grote mate af van de mate van flexibiliteit die de vennootschap en haar aandeelhouders wensen te behouden. VVPRbis is minder flexibel wanneer een wijziging in het aandeelhouderschap wordt verwacht, omdat de ononderbroken volle eigendom van de aandelen een essentiële voorwaarde vormt. In situaties waarin een overdracht van aandelen aan derden waarschijnlijk is, kan dit regime aanzienlijk minder geschikt zijn.

De liquidatiereserve biedt op dat punt meer ruimte, omdat het voordeel verbonden blijft aan de reserve binnen de vennootschap en niet aan de persoon van de aandeelhouder. Het belangrijkste risico ligt daarom niet bij een latere wijziging van het aandeelhouderschap, maar bij een foutieve aanleg of gebrekkige boekhoudkundige opvolging van de reserve.

Het risicoprofiel van beide stelsels verschilt dus wezenlijk. VVPRbis is gevoeliger voor wijzigingen aan de zijde van de aandeelhouder, terwijl de liquidatiereserve vooral een correcte aanleg, afzonderlijke boekhoudkundige verwerking en nauwkeurige opvolging van de wachttermijn vereist. De vraag welk regime het meest aangewezen is, hangt daarom sterk af van de concrete toekomstverwachtingen van zowel de vennootschap als haar aandeelhouder(s).

Dit verschil heeft sinds de hervormingen van 2025 en 2026 aan belang gewonnen, omdat het fiscale verschil tussen beide regimes kleiner is geworden en niet langer de enige doorslaggevende factor vormt.⁹⁵

Een bijkomend aandachtspunt betreft de administratieve complexiteit van beide regimes. Door de recente hervormingen kunnen binnen éénzelfde vennootschap verschillende overgangsregimes naast elkaar bestaan. Zo kunnen oudere liquidatiereserves onder een ander fiscaal regime vallen dan nieuw aangelegde reserves, terwijl ook voor VVPRbis een onderscheid moet worden gemaakt tussen aandelen die voortvloeien uit inbrengen vóór en vanaf 1 januari 2026. Dit vereist een nauwkeurige opvolging van de historiek van de aangelegde reserves, de datum van de kapitaalinzettingen en de toepasselijke wachttermijnen. Voor kmo-vennootschappen neemt daardoor het belang van een correcte administratieve en fiscale documentatie aanzienlijk toe.⁹⁶

⁹⁴ Art. 219quater; Art. 269, § 2 WIB 92.

⁹⁵ Programmawet 18 juli 2025, BS 29 juli 2025; Programmawet 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

⁹⁶ Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025; Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.

6.5 Welke keuze is optimaal in functie van de doelstelling?

De vergelijking tussen VVPRbis en de liquidatiereserve toont aan dat geen van beide regimes in alle situaties de beste keuze vormt. De optimale keuze hangt af van de concrete doelstellingen van de vennootschap en haar aandeelhouders.

Wanneer een ondernemer de gerealiseerde winst op relatief korte termijn als dividend wenst te ontvangen en geen onmiddellijke fiscale kost binnen de vennootschap wil dragen, biedt VVPRbis doorgaans de grootste eenvoud, indien alle wettelijke voorwaarden zijn voldaan. De volledige winst blijft beschikbaar binnen de vennootschap tot op het ogenblik van uitkering en er moet geen afzonderlijke aanslag worden betaald.⁹⁷

De liquidatiereserve is daarentegen vaak aantrekkelijker wanneer rechtszekerheid bij toekomstige aandelenoverdrachten of een mogelijke vereffening belangrijker zijn dan het vermijden van een onmiddellijke fiscale kost binnen de vennootschap.

Het fiscale voordeel blijft immers verbonden aan de reserve binnen de vennootschap en niet aan de identiteit van de aandeelhouder. Bij VVPRbis kan een overdracht aan derden daarentegen leiden tot het verlies van het fiscale voordeel voor de betrokken aandelen.⁹⁸

In de praktijk hoeft de keuze bovendien niet noodzakelijk beperkt te blijven tot één van beide regimes. Een kleine vennootschap kan tegelijkertijd beschikken over aandelen die voldoen aan de voorwaarden van het VVPRbis-regime en daarnaast liquidatiereserves aanleggen. Hierdoor ontstaat de mogelijkheid om verschillende winstuitkeringsstrategieën naast elkaar te gebruiken. Een vennootschap kan bijvoorbeeld toekomstige dividenden uitkeren via VVPRbis, terwijl opgebouwde winsten tegelijkertijd worden gereserveerd binnen een liquidatiereserve met het oog op een latere uitkering of vereffening. De uiteindelijke fiscale optimalisatie bestaat daardoor niet altijd uit een keuze tussen beide systemen, maar kan ook bestaan uit een combinatie ervan.⁹⁹

Naast de fiscale tarieven moet ook rekening worden gehouden met de economische waarde van tijd. Bij de liquidatiereserve wordt een deel van de winst onmiddellijk belast via de afzonderlijke aanslag van 10 procent en wordt het fiscale voordeel pas na verloop van meerdere jaren gerealiseerd. De aantrekkelijkheid van het regime hangt daarom niet uitsluitend af van de uiteindelijke belastingdruk, maar ook van factoren zoals inflatie, alternatieve investeringsmogelijkheden en de liquiditeitsbehoeften van de onderneming. Vanuit economisch oogpunt kan een lager fiscaal tarief op lange termijn minder voordelig zijn dan een hogere netto-opbrengst die sneller beschikbaar is.¹⁰⁰

De keuze tussen beide systemen mag sinds de recente wijzigingen daarom niet uitsluitend worden gebaseerd op het nominale tarief van de roerende voorheffing. Ook factoren zoals liquiditeitsbehoefte, investeringsplannen, aandeelhoudersstructuur, overdraagbaarheid van aandelen en langetermijnstrategie moeten in rekening worden gebracht.

6.6 Rekenvoorbeeld bij een winst van 100.000 euro

Om het verschil tussen beide regimes concreet te illustreren, kan worden uitgegaan van een vennootschap met een uitkeerbare winst van 100.000 euro. In onderstaande tabel wordt ter vergelijking berekend welke netto-opbrengst voor de aandeelhouder resulteert uit een uitkering onder VVPRbis en onder de liquidatiereserve, uitgaande van de tarieven die in de voorgaande hoofdstukken werden besproken. Het voorbeeld sluit alle andere fiscale of boekhoudkundige variabelen uit en dient enkel om de relatieve impact van beide systemen zichtbaar te

⁹⁷ Art. 269, § 2 WIB 92.

⁹⁸ Art. 269, § 2 WIB 92.

⁹⁹ Art. 269, § 2 WIB 92; Art. 184quater. WIB 92.

¹⁰⁰ S. Van Crombrugge, *Beginnelsen van de vennootschapsbelasting*, Mechelen, Wolters Kluwer, 2024, 389-392.

maken.

Tabel 4: Rekenvoorbeeld bij een winst van 100.000 euro

Regime	Bruto basis	Initiële heffing	Basis na initiële heffing	Bijkomen de RV	Totale fiscale kost	Netto voor aandeelhouder
Gewoon dividend aan 30% RV	100.000,00	0,00	100.000,00	30.000,00	30.000,00	70.000,00
VVPRbis – 20% RV	100.000,00	0,00	100.000,00	20.000,00	20.000,00	80.000,00
VVPRbis – 15% RV	100.000,00	0,00	100.000,00	15.000,00	15.000,00	85.000,00
VVPRbis – nieuw aangekondigd tarief 18%	100.000,00	0,00	100.000,00	18.000,00	18.000,00	82.000,00
Liquidatiereserve – uitkering na 3 jaar onder het nieuwe regime (9,8% RV)	100.000,00	10.000,00	90.000,00	8.820,00	18.820,00	81.180,00
Liquidatiereserve – uitkering bij vereffening	100.000,00	10.000,00	90.000,00	0,00	10.000,00	90.000,00

Opmerkingen:

Dit rekenvoorbeeld houdt geen rekening met de tijdswaarde van geld. De vergelijking is uitsluitend gebaseerd op de nominale fiscale kost en netto-opbrengst van beide regimes. In de praktijk kunnen factoren zoals inflatie, alternatieve investeringsmogelijkheden, financieringskosten en de timing van de uitkering de economische aantrekkelijkheid van VVPRbis of de liquidatiereserve beïnvloeden.

Bij de liquidatiereserve wordt de aanvullende roerende voorheffing berekend op het bedrag dat overblijft na betaling van de afzonderlijke aanslag van 10 procent. In het voorbeeld wordt de aanvullende roerende voorheffing van 9,8 procent dus toegepast op 90.000 euro.

6.6.1 Bespreking van de resultaten van tabel 4

Uit tabel 4 blijkt dat de verschillen tussen VVPRbis en de liquidatiereserve door de recente hervormingen aanzienlijk kleiner zijn geworden. Onder het vroegere VVPRbis-regime met een tarief van 15 procent ontvangt de aandeelhouder bij een winstuitkering van € 100.000 netto € 85.000. Onder het nieuwe tarief van 18 procent daalt dit bedrag tot € 82.000. De hervorming vermindert de netto-opbrengst dus met € 3.000 per € 100.000 uitgekeerde winst.

Ook het verschil tussen VVPRbis en de liquidatiereserve wordt kleiner. Bij een uitkering van een liquidatiereserve na afloop van de nieuwe wachttermijn van drie jaar bedraagt de netto-opbrengst € 81.180. Het verschil met VVPRbis aan 18 procent bedraagt daardoor nog slechts € 820 per € 100.000 uitgekeerde winst. De keuze tussen beide systemen kan daarom niet langer uitsluitend worden gebaseerd op het toepasselijke tarief van de roerende voorheffing.

Wanneer de winst daarentegen pas bij vereffening wordt uitgekeerd, blijft de liquidatiereserve duidelijk het meest voordelige regime. In dat geval bedraagt de totale fiscale kost slechts € 10.000 en ontvangt de aandeelhouder netto € 90.000. Dit voordeel vloeit voort uit het feit dat op correct aangelegde liquidatiereserves bij vereffening geen bijkomende roerende voorheffing verschuldigd is. Het VVPRbis-regime biedt daarentegen geen bijzonder voordeel bij vereffening. Het verlaagde tarief is uitsluitend van toepassing op gewone dividenduitkeringen en niet op liquidatie-uitkeringen, waardoor bij vereffening in beginsel opnieuw het gewone tarief van 30 procent geldt.

Het rekenvoorbeeld bevestigt bijgevolg dat de fiscale verschillen tussen beide regimes sinds de hervormingen beperkter zijn geworden. Factoren zoals de liquiditeitsbehoefte van de vennootschap, de geplande duur van de investering, een mogelijke aandelenoverdracht en de beoogde uitkeringsstrategie zijn daardoor minstens even belangrijk geworden als het nominale belastingtarief zelf.

6.7 Evaluatie

De vergelijkende analyse bevestigt dat de keuze tussen VVPRbis en de liquidatiereserve sinds de hervormingen van 2025 en 2026 minder vanzelfsprekend is geworden. Waar het verschil vroeger voornamelijk werd bepaald door de fiscale tarieven, zijn de netto-opbrengsten van beide systemen vandaag sterk naar elkaar toegegroeid. Het fiscale voordeel alleen volstaat daardoor niet langer als doorslaggevend criterium bij de keuze van een winstuitkeringsstrategie.

VVPRbis blijft een aantrekkelijk regime voor aandeelhouders die hun aandelen gedurende langere tijd behouden en geen onmiddellijke fiscale kost binnen de vennootschap wensen te dragen. Het systeem vereist geen voorafgaande afzonderlijke aanslag en laat, na het doorlopen van de toepasselijke wachttermijn, een dividenduitkering toe aan een verlaagd tarief van roerende voorheffing. Daartegenover staat dat het voordeel nauw verbonden blijft aan de betrokken aandelen en daardoor gevoeliger is voor wijzigingen in het aandeelhouderschap.

De liquidatiereserve volgt een andere logica. De vennootschap betaalt reeds bij de aanleg een afzonderlijke aanslag van 10 procent, maar verkrijgt in ruil een grotere flexibiliteit op het vlak van aandeelhouderswissels. Het fiscale voordeel blijft verbonden aan de reserve binnen de vennootschap en niet aan de identiteit van de aandeelhouder. Bovendien behoudt de liquidatiereserve haar bijzondere aantrekkelijkheid wanneer een uitkering pas bij vereffening wordt overwogen, aangezien de totale fiscale druk in dat geval aanzienlijk lager kan uitvallen dan onder VVPRbis.

Uit het rekenvoorbeeld blijkt bovendien dat het verschil tussen VVPRbis aan het nieuwe tarief van 18 procent en de liquidatiereserve onder het nieuwe regime van 9,8 procent roerende voorheffing na drie jaar beperkt is. Hierdoor verschuift de focus van een fiscale vergelijking naar een bredere beoordeling van de concrete omstandigheden van de vennootschap. Factoren zoals liquiditeitsbehoefte, investeringsplannen, geplande

aandelenoverdrachten, de verwachte duur van de investering en de beoogde uitkeringsstrategie worden daardoor minstens even belangrijk als het nominale belastingtarief.

De analyse leidt dan ook tot de conclusie dat geen van beide regimes in absolute zin superieur is. VVPRbis biedt vooral voordelen voor aandeelhouders die hun participatie langdurig behouden en op termijn dividenden wensen te ontvangen zonder voorafgaande fiscale kost. De liquidatiereserve is daarentegen vaak geschikter wanneer rechtszekerheid bij toekomstige aandeelhouderswijzigingen, langetermijnplanning of een mogelijke vereffening centraal staan. Voor veel kmo-vennootschappen zal de meest efficiënte oplossing bovendien niet noodzakelijk bestaan uit een keuze tussen beide systemen, maar uit een doordachte combinatie ervan binnen een bredere dividendstrategie.

HOOFDSTUK 7. TOEPASSING OP PRAKTIJKGERICHTE SCENARIO'S

7.1 Scenario 1: ondernemer wenst op relatief korte termijn dividenden uit te keren

Situatie:

Een kleine vennootschap realiseert jaarlijks stabiele winsten. De aandeelhouder verwacht binnen enkele jaren een deel van deze winsten privé nodig te hebben voor een vastgoedinvestering. Er bestaan geen plannen om de aandelen te verkopen en de aandeelhouder blijft actief betrokken bij de onderneming.

Analyse:

In deze situatie is de behoefte aan een relatief snelle dividenduitkering doorslaggevend. Wanneer de aandelen voldoen aan de voorwaarden van het VVPRbis-regime en de toepasselijke wachttermijn verstreken is, kan een dividend worden uitgekeerd aan het verlaagde tarief van 18%.

Bij toepassing van de liquidatiereserve moet daarentegen onmiddellijk een afzonderlijke aanslag van 10% worden betaald. De liquiditeitsimpact van de liquidatiereserve is hierdoor groter. De vennootschap beschikt onmiddellijk over minder middelen omdat reeds bij de aanleg een fiscale kost ontstaat.

Besluit:

Voor aandeelhouders die op relatief korte termijn dividenden wensen te ontvangen en geen aandelenoverdracht plannen, biedt VVPRbis de meest eenvoudige en flexibele oplossing. Het ontbreken van een voorafgaande belasting vormt hierbij een belangrijk voordeel.

7.2 Scenario 2: ondernemer wenst winst maximaal op lange termijn op te bouwen

Situatie:

Een aandeelhouder heeft geen onmiddellijke behoefte aan dividendinkomsten en wil de gerealiseerde winsten gedurende langere tijd binnen de vennootschap behouden. Een vereffening op lange termijn wordt niet uitgesloten.

Analyse:

In deze situatie wordt het belang van de afzonderlijke aanslag van 10% relatief beperkt. De winst blijft gedurende vele jaren beschikbaar binnen de onderneming.

Wanneer de liquidatiereserve uiteindelijk bij vereffening wordt uitgekeerd, is geen bijkomende roerende voorheffing verschuldigd. De totale fiscale kost blijft dan beperkt tot de afzonderlijke aanslag van 10%.

Daarentegen zal, indien VVPRbis wordt toegepast, het verlaagde regime niet langer van toepassing zijn en geldt een roerende voorheffing van 30%, wat veel zwaarder doorweegt dan de afzonderlijke aanslag van 10% bij de liquidatiereserve.

Besluit:

Voor aandeelhouders met een langetermijnvisie, zonder behoefte aan onmiddellijke dividenduitkeringen en met het oog op een vereffening, blijft de liquidatiereserve het meest voordelige regime.

7.3 Scenario 3: familiale schenking van aandelen

Situatie:

Een ondernemer bezit aandelen die voldoen aan de voorwaarden van het VVPRbis-regime. Hij wenst deze aandelen te schenken aan zijn dochter in het kader van de familiale opvolging van de onderneming.

Analyse:

Normaal gezien gaat het voordeel van VVPRbis verloren wanneer aandelen worden overgedragen aan een derde. Bij een schenking in rechte lijn of aan echtgenoot/echtgenote geldt een uitzondering. Wanneer de aandelen worden geschonken aan een kind, kan het recht op het verlaagde tarief van roerende voorheffing behouden blijven.

Bij de liquidatiereserve heeft een schenking van aandelen geen invloed op het fiscale voordeel. Dit voordeel blijft verbonden aan de reserve binnen de vennootschap en niet aan de aandeelhouder.

Besluit:

Dit scenario toont aan dat een overdracht van aandelen niet altijd leidt tot het verlies van het VVPRbis-voordeel. Bij een schenking aan een kind kan het gunstregime behouden blijven. Voor familiale opvolging kan VVPRbis daardoor een interessant alternatief blijven.

HOOFDSTUK 8. CONCLUSIES EN AANBEVELINGEN

8.1 Conclusie

Deze bachelorproef onderzocht in welke mate het VVPRbis-regime en de liquidatiereserve vandaag nog interessante technieken zijn voor dividendplanning binnen Belgische kmo-vennootschappen en welke impact de recente fiscale hervormingen hebben op deze regimes.

Uit het onderzoek blijkt dat beide stelsels nog steeds een belangrijke plaats innemen binnen de fiscale planning van kmo's, maar dat hun toepassingsgebied en voordelen duidelijk van elkaar verschillen. VVPRbis is vooral interessant voor aandeelhouders die hun aandelen gedurende langere tijd behouden en die op zoek zijn naar een relatief eenvoudige manier om dividenden tegen een verlaagd tarief uit te keren. Het voordeel is rechtstreeks verbonden aan de aandelen en aan de aandeelhouder die aan de wettelijke voorwaarden voldoet.

De liquidatiereserve biedt daarentegen meer flexibiliteit wanneer er in de toekomst wijzigingen in het aandeelhouderschap kunnen plaatsvinden. Omdat het fiscale voordeel verbonden blijft aan de reserve binnen de vennootschap, heeft een overdracht van aandelen in principe geen invloed op het opgebouwde voordeel. Hierdoor blijft dit stelsel bijzonder relevant voor vennootschappen waar op termijn een familiale overdracht (niet in rechte lijn of aan echtgenoot/echtgenote), een verkoop van aandelen of een wijziging van de aandeelhoudersstructuur wordt overwogen.

De hervormingen van 2025 en 2026 hebben echter geleid tot een vermindering van het fiscale voordeel van beide systemen. Zowel de verhoging van het verlaagde tarief binnen VVPRbis als de aanpassing van het regime van de liquidatiereserve zorgen ervoor dat het verschil met een gewone dividenduitkering kleiner wordt, maar het blijft voordeliger. Het volstaat echter niet langer om uitsluitend naar het fiscale tarief te kijken. Ook factoren zoals de geplande duur van het aandeelhouderschap, de liquiditeitspositie van de vennootschap, mogelijke familiale overdrachten en de toekomstige strategie van de onderneming spelen een steeds belangrijkere rol.

De centrale onderzoeksvraag kan bijgevolg als volgt worden beantwoord: de recente fiscale hervormingen hebben het fiscale verschil tussen VVPRbis en de liquidatiereserve aanzienlijk verkleind, waardoor de keuze tussen beide systemen vandaag minder wordt bepaald door het belastingtarief alleen en meer door de concrete doelstellingen, aandeelhoudersstructuur en langetermijnstrategie van de betrokken kmo-vennootschap.

8.2 Aanbevelingen

Voor kmo-vennootschappen is het aangewezen om tijdig na te gaan welke dividendstrategie het best aansluit bij hun toekomstplannen. Wanneer de aandeelhouders hun participatie op lange termijn wensen aan te houden en aan alle voorwaarden voldoen, kan VVPRbis nog steeds een interessante oplossing zijn. Indien er echter een mogelijke verkoop, overdracht of familiale opvolging (anders dan via schenking in rechte lijn of aan een echtgenoot/echtgenote) wordt verwacht, verdient de liquidatiereserve vaak meer aandacht wegens haar grotere stabiliteit bij wijzigingen in het aandeelhouderschap.

Daarnaast is het belangrijk om toekomstige fiscale hervormingen consistent op te volgen. De recente wijzigingen tonen aan dat fiscale gunstregimes kunnen worden aangepast, waardoor een keuze die vandaag optimaal lijkt, in de toekomst minder voordelig kan worden. Het is daarom belangrijk dat accountants dergelijke wijzigingen tijdig aan cliënten communiceren, zodat zij hun beslissingen tijdig kunnen nemen.

9. Bibliografie

9.1 Wetgeving

- Koninklijk Besluit van 29 april 2019 tot uitvoering van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen, BS 30 april 2019.
- Programmawet van 18 juli 2025, BS 29 juli 2025.
- Programmawet van 30 mei 2026, BS 1 juni 2026.
- Wet van 19 december 2014 houdende diverse fiscale bepalingen, BS 29 december 2014.
- Wet van 23 maart 2019 tot invoering van het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen en houdende diverse bepalingen, BS 4 april 2019.
- Wetboek van de inkomstenbelastingen 1992.
- Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

9.2 Parlementaire voorbereiding

- Parl.St. Kamer 2017-18, nr. 54-3119/001, Memorie van toelichting bij het Wetboek van Vennootschappen en Verenigingen.

9.3 Rechtspraak

- Rb. Nijvel 6 januari 2026.

9.4 Boeken

- Braeckmans, H., Byttebier, K. & Tilleman, H. (2023). Handboek Vennootschapsrecht. Antwerpen: Intersentia.
- Van Crombrugge, S. (2024). Beginselen van de vennootschapsbelasting. Mechelen: Wolters Kluwer.

9.5 Artikelen en vakliteratuur

- Vandekerckhove, A.M. (2026). "VPRbis en liquidatiereserves: nieuwe wijzigingen op til", *Fiscale Actualiteit*, afl. 4, 1-8.
- Verdingh, Y. (2026). Fiscaal Bijpraten. UCLL Research & Expertise, mei 2026.
- Verdingh, Y. (2026). Update Vennootschapsbelasting. Webinar UCLL Research & Expertise, 27 april 2026.
- Wolters Kluwer. (2026). Programmawet zomer 2026: wijzigingen aan inkomstenbelastingen met focus op auteursrechten, VPRbis, liquidatiereserve en vrijstellingen van bedrijfsvoorheffing. MonKEY.
- Willems, W. (2025). *Programmawet en wetsontwerp houdende diverse bepalingen: enkele vennootschapsbelastingaspecten*. ITAA-Zine, (5), 8–14.

9.6 Elektronische bronnen

- FOD Financiën. (z.d.). *Roerende voorheffing*. Geraadpleegd op 12 juni 2026, van <https://financien.belgium.be/nl/ondernemingen/vennootschapsbelasting/voorheffingen/roerende-voorheffing>
- Wolters Kluwer. (jaar). *Titel van het document*. MonKEY. Geraadpleegd op 12 juni 2026, van <https://monkey.wolterskluwer.com/nl/document/https://ucll->
- Verdingh, Y. (z.d.). *MonKEY*. Geraadpleegd op 12 juni 2026, van <https://monkey.wolterskluwer.com/nl/document/mnco13232151?snippetId=e05907fe-c9c6-4bec-b5e9-d33ec4bc76ef>